

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Diplomová práce

Neplatnost usnesení valné hromady

Radka Jelínková

Plzeň

2013

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Diplomová práce

Neplatnost usnesení valné hromady

Radka Jelínková

Plzeň 2013

Studijní program: Magisterský

Obor: Právo a právní věda

Vedoucí práce: JUDr. Jindřich Vítek, Ph.D.

Katedra obchodního práva

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma: „Neplatnost usnesení valné hromady“ zpracovala sama. Veškeré prameny a zdroje informací, které jsem použila k sepsání této práce, byly citovány v poznámkách pod čarou a jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury v souladu s vnitřními předpisy Fakulty právnické Západočeské univerzity v Plzni.

V Plzni dne 27. března 2013

.....

Radka Jelínková

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu diplomové práce JUDr. Jindřichu Vítkovi, Ph.D. za ochotu, vstřícnost a odborné vedení při zpracovávání této diplomové práce.

Poděkování patří také mé rodině a mým blízkým za podporu a pomoc poskytovanou po celou dobu mého studia.

OBSAH

1	ÚVOD	1
2	PRÁVNÍ POVAHA USNESENÍ	3
2.1	Valná hromada	3
2.1.1	Působnost valné hromady.....	3
2.1.1.1	Společnost s ručením omezeným.....	4
2.1.1.2	Akciová společnost.....	5
2.1.1.3	Jednočlenná obchodní společnost.....	5
2.1.2	Proces fungování valné hromady.....	6
2.1.2.1	Proces svolávání valné hromady.....	6
2.1.2.1.1	Společnost s ručením omezeným.....	7
2.1.2.1.2	Akciová společnost.....	9
2.1.2.2	Jednání valné hromady.....	11
2.1.2.2.1	Společnost s ručením omezeným.....	12
2.1.2.2.2	Akciová společnost.....	12
2.1.2.2.3	Zápis z jednání valné hromady.....	13
2.1.2.2.4	Nová právní úprava.....	15
2.1.2.3	Účast na jednání valné hromady.....	16
2.1.2.4	Usnášedischopnost a přijímání usnesení valné hromady.....	17
2.1.2.4.1	Společnost s ručením omezeným.....	18
2.1.2.4.2	Akciová společnost.....	19
2.1.2.4.3	Přijímání usnesení mimo valnou hromadu.....	21
2.2	Právní povaha usnesení	24
2.2.1	Usnesení jako právní úkon.....	26
2.2.2	Usnesení jako jiná právní skutečnost.....	29
2.3	Nová právní úprava	31
3	VADY USNESENÍ VALNÉ HROMADY	33
3.1	Náležitosti usnesení	33
3.2	Formální vady	34
3.3	Materiální vady	36
4	NÁSLEDKY VADNÉHO USNESENÍ	38

4.1	Platnost a účinnost.....	38
4.2	Neplatnost.....	39
4.3	Nicotnost	41
5	ŘÍZENÍ O NEPLATNOST USNESENÍ	44
5.1	Lhůty	49
5.2	Aktivní legitimace	50
5.3	Pasivní legitimace.....	51
5.4	Důvody pro nevyslovení neplatnosti	52
5.5	Soudní řízení ve věci ochrany společníků.....	53
5.6	Neplatnost usnesení valné hromady – nová právní úprava	54
6	<i>SROVNÁNÍ S PRÁVNÍM ŘÁDEM RAKOUSKA A NĚMECKA.....</i>	58
6.1	Rakousko	59
6.2	Německo.....	62
7	ZÁVĚR.....	65
8	RESUME.....	68
9	SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ	70
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	71
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	75

1 ÚVOD

Jako téma svoji diplomové práce jsem si vybrala *Neplatnost usnesení valné hromady*. Práce je zaměřena na neplatnost usnesení valné hromady společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti.

Dalo by se říci, že se jedná o nesporné téma, ale opak je pravdou, neboť je zde stále mnoho otázek, na které neexistuje jednoznačný názor. Podstatou této práce je přiblížit, ale v některých případech rovněž objasnit problematiku, jež je spjata s usnesením valné hromady, s procesem, jež předchází samotnému přijetí usnesení a rovněž následné možnosti domoci se vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady.

Značná pozornost je věnována právní povaze usnesení, neboť na tuto otázku neexistuje jednoznačná odpověď. Nutno podotknout, že ačkoli k této problematice zaujal významné stanovisko Nejvyšší soud, který stanovil, že usnesení valné hromady není právním úkonem, ale jinou právní skutečností, stále častěji lze nacházet případy, ve kterých se Nejvyšší soud přiklání k variantě opačné, tedy, že usnesení valné hromady je právním úkonem.

Zaměřeno je zde také na vady usnesení, jež způsobují jeho následnou neplatnost či dokonce nicotnost. Hranice mezi těmito dvěma pojmy je v některých případech velmi tenká a jen s obtíží lze rozhodnout, zda se jedná o nicotnost či neplatnost. Se samotným pojmem neplatnost je spjata další nezodpovězená otázka, a to, zda se jedná o neplatnost relativní či absolutní. K vyřešení této otázky doposud právní teoretici nezaujali jednoznačný postoj.

Předmětem této práce je také komparace právní úpravy České republiky s právní úpravou Rakouska a Německa. Cílem diplomové práce je objasnit problematiku, která se týká usnesení valné hromady, zejména otázky, jež je spjata s právní povahou usnesení, ale také možnosti domoci se vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady v civilním procesu.

Diplomová práce je rozdělena do několika kapitol. Zpočátku je vymezeno, co je valná hromada, proces jejího svolávání a rovněž průběh konání valné hromady, včetně procesu přijímání usnesení. V dalších částech práce jsou vysvětleny základní pojmy, jako je „usnesení“, „materiální a formální vady“, „nicotnost“ a „neplatnost“, jímž jsou věnovány samostatné kapitoly. Další

kapitola je zaměřena na procesní stránku, kde je pojednáno o řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady.

V souvislosti s danou problematikou je důležité podotknout, že soukromé právo prošlo rekodifikací. Změny se dotknou ve značném rozsahu také obchodního práva a to i problematiky, jež se týká usnesení valné hromady. Z tohoto důvodu považuji za nezbytné se těmito změnami ve své diplomové práci rovněž zabývat.

Závěr práce je věnován celkovému zhodnocení poznatků, jež byly v průběhu zpracování této práce zjištěny.

2 PRÁVNÍ POVAHA USNESENÍ

Na úvod této kapitoly, bych podotkla, že považuji za vhodné nejprve objasnit skutečnosti, jež bezpochyby s usnesením valné hromady souvisejí. Z tohoto důvodu se zpočátku odchýlím od daného názvu kapitoly. Poté, co bude vymezen samotný pojem „valná hromada“ a to včetně její působnosti a procesu fungování, bude již pojednáno o právní povaze usnesení.

2.1 Valná hromada

Valná hromada je považována za obligatorní orgán společnosti, neboť je výslovně upravena v zákoně č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (dále také „obchodní zákoník“ nebo jen „ObchZ“). Význam valné hromady ve společnosti je nepostradatelný, což lze dovodit i z podrobné úpravy, jež nalezneme v obchodním zákoníku. Z hlediska složení se jedná o kolektivní orgán. V případě společnosti s ručením omezeným je valná hromada tvořena všemi společníky společnosti, kteří zde vykonávají svá práva, jež se týkají kontroly a řízení společnosti. Jedná-li se o společnost akciovou, je tvořena všemi akcionáři, kteří v průběhu konání valné hromady činí rozhodnutí o projednávaných otázkách a tím ovlivňují činnost společnosti.¹

2.1.1 Působnost valné hromady

Tento nejvyšší trvalý orgán společnosti je oprávněn vyjadřovat svoji vůli a to prostřednictvím usnesení, které je přijímáno během zasedání valné hromady a je výsledkem hlasovacího procesu. Působnost tohoto orgánu směřuje výhradně dovnitř společnosti, tj. k právním následkům v podobě práv a povinností uvnitř společnosti. Není tedy oprávněna jednat jménem společnosti,² neboť toto právo zákon přiznává statutárnímu orgánu společnosti. Obecně lze působnost dělit na obligatorní, fakultativní a atrahovanou.³ Do obligatorní působnosti spadají

¹ MERITUM. *Obchodní právo*. Výkladová řada. 2. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, s. 537

² viz DĚDIČ, J. a kol. *Obchodní zákoník*. Komentář. Praha : Prospektrum, 1997, s. 359

³ ŠEVČÍK, D. *Společnost s ručením omezeným*. Praha : Prospektrum, 2001, s. 128

záležitosti, jež svěřuje valné hromadě přímo zákon, aby o nich rozhodovala. Naopak do fakultativní působnosti patří ty záležitosti, o nichž valná hromada rozhoduje z toho důvodu, že tak určily zakladatelské dokumenty⁴ či stanovy společnosti. Není vyloučeno, aby si valná hromada vyhradila právo rozhodovat o záležitostech, jež jinak náleží do kompetence jiných orgánů společnosti. V takovémto případě se jedná o působnost aťhovanou. Valná hromada je tedy oprávněna rozhodovat o všem, co ji svěřuje zákon, zakladatelské dokumenty či stanovy společnosti. Svěřuje-li zákon do působnosti valné hromady rozhodování o určitých otázkách, je zcela vyloučeno, aby tato pravomoc byla zároveň svěřena i jinému orgánu.⁵

2.1.1.1 Společnost s ručením omezeným

Vymezení působnosti valné hromady společnosti s ručením omezeným nalezneme v ustanovení § 125 obchodního zákoníku. Z výše uvedeného rozdělení se jedná o všechny typy působnosti. Valná hromada rovněž může, v rámci své působnosti, udělovat a odvolávat prokuru, není-li společenskou smlouvou stanoveno něco jiného.

„Pokud by ovšem o udělení prokury rozhodla valná hromada, které společenská smlouva toto oprávnění odebrala, půjde o nicotné rozhodnutí a rejstříkový soud návrh na zápis prokuristy do obchodního rejstříku na základě takového usnesení odmítne, neboť nebude doloženo potřebnou listinou – řádně udělenou plnou mocí.“⁶

Rovněž si tento orgán může vyhradit rozhodování o věcech, které jinak náleží do působnosti jiných orgánů společnosti (§ 125 odst. 3 ObchZ).

---

⁴ Zakladatelskými dokumenty se rozumí společenská smlouva, zakladatelská smlouva a zakladatelská listina.

⁵ DVOŘÁK, T. *Akciová společnost a Evropská společnost*. 2. vydání. Praha : ASPI, 2009, s. 387

⁶ BARTOŠÍKOVÁ, M., ŠTENGLOVÁ, I. *Společnost s ručením omezeným*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2006, s. 194

2.1.1.2 Akciová společnost

Oblast působnosti akciové společnosti je vymezena v § 187 obchodního zákoníku. Oproti společnosti s ručením omezeným může valná hromada akciové společnosti rozhodovat výhradně o záležitostech, které jí jsou svěřeny zákonem nebo stanovami společnosti.⁷ Jedná se o výčet dispozitivní, který může být rozšířen pouze stanovami společnosti. Stanovy akciové společnosti představují jeden z nejdůležitějších dokumentů, jež je potřeba při zakládání společnosti, neboť upravují vnitřní právní režim akciové společnosti. Obligatorní a fakultativní obsahové náležitosti stanov nalezneme v ustanovení § 173 a § 174 obchodního zákoníku. Dle názoru J. Dědiče jsou stanovy společnosti smlouvou *sui generis*,⁸ k shodnému názoru dospěla rovněž judikatura.

2.1.1.3 Jednočlenná obchodní společnost

Platná právní úprava umožňuje založení jednočlenné („jednoosobní“) obchodní společnosti. Vzhledem k tomu, že valná hromada je orgán kolektivní, lze logicky usoudit, že v případě jednočlenných obchodních společností se valné hromady nekoná.

„Má-li společnost pouze jediného akcionáře, valná hromada se nekoná. Z povahy věci vyplývá, že jediný akcionář nemůže tvořit valnou hromadu. Vykonává však její působnost (§ 190 ObchZ).“⁹ Rozhodnutí jediného akcionáře musí mít písemnou formu a akcionář jej musí opatřit svým podpisem. Následně je povinen doručit rozhodnutí představenstvu a dozorčí radě akciové společnosti.¹⁰

Obdobná situace je u společnosti s ručením omezeným. Má-li společnost s ručením omezeným pouze jediného společníka, vykonává působnost, již by jinak vykonávala valná hromada, pouze tento společník. Projev vůle tohoto společníka, jež učinil při výkonu působnosti valné hromady, musí mít písemnou

⁷ ČERNÁ, S. *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. díl. Praha : ASPI, 2006, s. 223

⁸ DĚDIČ, J. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář*. Praha : Prospektrum, 1997, s. 515

⁹ ČERNÁ, S. *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. díl. Praha : ASPI, 2006, s. 232

¹⁰ ČERNÁ, S. *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. díl. Praha : ASPI, 2006, s. 232

formu (§ 132 odst. 1 věta druhá ObchZ) a musí být stvrzeno jeho podpisem.¹¹ Následně je povinen jej doručit jednateři společnosti, a pokud byla ve společnosti s ručením omezeným zřízena dozorčí rada, tak rovněž této radě.

Rozhodnutí jediného akcionáře, respektive společníka, musí mít formu notářského zápisu tehdy, kdy se o rozhodnutí valné hromady pořizuje notářský zápis. V tomto případě se jedná o notářský zápis o právním úkonu, sepsaný dle § 62 a násl. zákona č. 258/1992 Sb. o notářích a jejich činnosti (dále jen „Notářský řád“ nebo „NotŘ“), bez ohledu na obsah rozhodnutí.

2.1.2 Proces fungování valné hromady

Organizace valné hromady je značně složitá, a proto je nezbytné, aby fungování tohoto orgánu společnosti bylo náležitě upraveno. Obchodní zákoník se k této skutečnosti staví pozitivně a proces fungování valné hromady upravuje již od samotného svolání valné hromady, přes proces konání včetně způsobu jednání a hlasování, které směřuje k přijetí usnesení valné hromady.

2.1.2.1 Proces svolávání valné hromady

V české právní teorii doposud neexistuje jednotný ustálený názor na to, jakého charakteru svolání valné hromady je. I. Pelikánová¹² považuje svolání valné hromady za jednání jménem společnosti, naopak K. Eliáš jej považuje za součást obchodního vedení.¹³ Významné stanovisko k tomuto problému zaujal Nejvyšší soud, který ve svém rozhodnutí ze dne 30. 4. 1997, sp. zn. 1 Odon 2/97¹⁴ judikoval, že svolání valné hromady společnosti s ručením omezeným nelze považovat za jednání společnosti ve vztahu k třetím osobám, ani jej nelze považovat za součást obchodního vedení. Svolání valné hromady je zvláštní povinností stanovenou zákonem, kterou plní jednatele společnosti.

---

¹¹ BARTOŠÍKOVÁ, M., ŠTENGLOVÁ, I. *Společnost s ručením omezeným*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck 2006, s. 220 a násl.

¹² PELIKÁNOVÁ, I. *Komentář k obchodnímu zákoníku*. 2. díl. Praha : Linde, 1995, s. 317

¹³ ŠTENGLOVÁ, I., PLÍVA, S., TOMSA, M. a kol. *Obchodní zákoník*. Komentář. 6. vydání. Praha : C. H. Beck, 2001, s. 465

¹⁴ *Právní rozhledy*, 1997, č. 8, s. 429 a násl.

V souvislosti s procesem svolávání valné hromady je tedy nezbytné, aby byla svolána oprávněnými osobami či orgány. V opačném případě zde vzniká důvod, na základě kterého může být usnesení, přijaté na valné hromadě, jež nebyla řádně svolána, napadeno návrhem na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady dle § 131, resp. § 183, ObchZ.

2.1.2.1.1 Společnost s ručením omezeným

Co se týče formálních pravidel, které jsou spojeny s procesem svolávání valné hromady, jež jsou vyžadovány obchodním zákoníkem, lze spatřit u společnosti s ručením omezeným určitou volnost oproti akciové společnosti.

Povinnost svolat valnou hromadu mají v případě společnosti s ručením omezeným jednatelé (jedenatel) společnosti. V praxi není vyloučeno, aby byla valná hromada svolána pouze jedním jednatelem z několika jednatelů společnosti. Stane-li se tak, nevzniká zde důvod, pro který se lze domáhat vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady.¹⁵ Jednatelé svolávají valnou hromadu minimálně jedenkrát za rok,¹⁶ není-li zákonem, společenskou smlouvou popřípadě stanovami společnosti stanoveno jinak. Má-li být na valné hromadě schválena řádná účetní závěrka, je nutné, aby se tato valná hromada konala nejpozději šestý měsíc od posledního dne účetního období.¹⁷ O svolání valné hromady mohou rovněž požádat společníci společnosti, jejichž vklady dosahují alespoň 10% základního kapitálu. Požádají-li o to, jsou jednatelé společnosti povinni svolat valnou hromadu do jednoho měsíce od okamžiku, kdy jim byla doručena žádost společníků společnosti. Neučiní-li tak, jsou společníci společnosti oprávněni svolat valnou hromadu sami.¹⁸ Někdy se společnost může dostat do situace, kdy zde osoba jednatele nefiguruje. Na tyto případy právní úprava pamatuje. Oprávnění svolat valnou hromadu je v tomto případě přiznáno kterémukoli ze společníků, anebo byla-li ve společnosti zřízena dozorčí rada, může i ta,

¹⁵ viz rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 4. 1997, sp. zn. 1 Odon 2/97

¹⁶ MERITUM. *Obchodní právo*. Výkladová řada. 2. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, s. 427

¹⁷ BARTOŠÍKOVÁ, M., ŠTENGLOVÁ, I. *Společnost s ručením omezeným*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2006, s. 194 a násl.

¹⁸ BARTOŠÍKOVÁ, M., ŠTENGLOVÁ, I. *Společnost s ručením omezeným*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2006, s. 194 a násl.

za podmínek uvedených v § 140 odst. 2 ObchZ svolat valnou hromadu.¹⁹ Svolavatel je povinen oznámit společníkům společnosti program a termín valné hromady ve lhůtě, jež si společnost stanovila ve své společenské smlouvě. Nestanoví-li společenská smlouva jinak, musí být společníkům společnosti program a termín valné hromady oznámen minimálně 15 dnů přede dnem konání valné hromady (§ 129 odst. 1 věta první ObchZ). O konání valné hromady jsou společníci informováni pomocí písemné pozvánky, není-li stanovena společenskou smlouvou jiná varianta. Pozvánka, jež je určena společníkům, musí především obsahovat body programu valné hromady.²⁰

„Projednávány mohou být pouze záležitosti uvedené v pozvánce, záležitosti zde neuvedené lze projednat jen se souhlasem všech společníků.“²¹

Valná hromada se může v průběhu svého konání shodnout na tom, že některé body programu, které ačkoli byly uvedeny na pozvánce, projednány nebudou. V takovémto případě souhlas všech společníků společnosti není vyžadován.²²

V souvislosti s procesem svolávání valné hromady má nejen pozvánka na valnou hromadu, popř. oznámení o konání valné hromady, ale také dodržení stanovených lhůt nepostradatelnou roli. Jak již bylo zmíněno, musí být pozvánka na valnou hromadu, popřípadě oznámení o konání valné hromady, učiněno náležitým způsobem. V opačném případě by zde vznikl důvod pro vyslovení neplatnosti usnesení dle § 131 ObchZ. Nejsou však vyloučeny situace, kdy se společník, který je oprávněn zúčastnit se konání valné hromady, o termínu konání valné hromady nedozví. Problém může nastat v případě písemných pozvánek na valnou hromadu, jež jsou zasílány na adresu adresáta, která je uvedena v seznamu vedeném společností. Ne vždy se totiž povede doručit písemnost přímo až do rukou adresáta. Překážky v doručení zásilky mohou nastat nejen na straně

¹⁹ ŠTENGLOVÁ, I., PLÍVA, S., TOMSA, M. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář*. 13. vydání. Praha : C. H. Beck, 2010, s. 437

²⁰ MERITUM. *Obchodní právo. Výkladová řada*. 2. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, s. 427

²¹ ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J. a kol. *Kurs obchodního práva: Právnícké osoby jako podnikatelé*. 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005, s. 212

²² ELIÁŠ, K. *Společnost s ručením omezeným*. Praha : Prospektrum, 1997, s. 144

poskytovatele poštovních služeb, ale také na straně adresáta, který si zásilku odmítne převzít. Následně je sporné, zda zásilka byla doručena či nikoli. Tuto otázku pomohlo objasnit až rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. 1. 2008.²³ Nejvyšší soud zde judikoval, že pokud společnost odeslala pozvánku na valnou hromadu doporučeným dopisem společníkům na jejich poslední známou adresu, byl program a termín valné hromady účastníkům oznámen ve smyslu §129 odst. 1 ObchZ i tehdy, nebyla-li zásilka doručena adresátu z příčin, jež spočívají na jeho straně.

2.1.2.1.2 Akciová společnost

Obchodní zákoník přiznává právo svolat valnou hromadu představenstvu společnosti, tj. statutárnímu orgánu. Toto právo rovněž přiznává jednotlivým členům představenstva, akciové minoritě anebo dozorčí radě.²⁴ Je-li valná hromada svolána dozorčí radou, může tak učinit pouze jako kolektivní orgán, nikoli samotný člen dozorčí rady.²⁵ V případě, že je valná hromada svolána menšinovými akcionáři, je k tomu nezbytné pověření soudu.²⁶ Představenstvo svolává valnou hromadu způsobem, jež je stanoven stanovami společnosti, minimálně však jedenkrát za rok, a to nejpozději šestý měsíc od posledního dne účetního období.²⁷

Podle toho kdy, či na základě kterého svolavatele se valná hromada koná, se dělí na valnou hromadu řádnou, mimořádnou a náhradní. Toto označení je nezbytnou náležitostí pozvánky na valnou hromadu či oznámení o svolání valné hromady. V případě akciové společnosti, jež vydala akcie na jméno, je svolavatel valné hromady povinen informovat akcionáře o konání valné hromady

---

²³ usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 1. 2008, sp. zn. 29 Odo 1429/2006

²⁴ ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J. a kol. *Kurs obchodního práva: Právnícké osoby jako podnikatelé*. 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005, s. 309

²⁵ DVOŘÁK, T. *Akciová společnost a Evropská společnost*. 2. vydání. Praha : ASPI, 2009, s. 395

²⁶ ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J. a kol. *Kurs obchodního práva: Právnícké osoby jako podnikatelé*. 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005, s. 310

²⁷ viz ČERNÁ, S. *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. díl. Praha : ASPI, 2006, s. 223

prostřednictvím pozvánky na valnou hromadu. Tato pozvánka je zasílána na adresu bydliště nebo sídla akcionářů, jež je uvedena v seznamu akcionářů.²⁸

V případě, že akciová společnost vydala akcie na majitele, konání valné hromady se oznamuje v Obchodním věstníku a jiným vhodným způsobem, jež určí stanovy společnosti.²⁹ Nejčastěji se tak děje prostřednictvím elektronických médií. Může se jednat o internetový deník, jehož název je uveden ve stanovách společnosti, nebo se může jednat přímo o internetové stránky dané společnosti, což je pro společnost finančně výhodnější varianta.

Pozvánka na valnou hromadu nebo oznámení o konání valné hromady musí obsahovat informace, které jsou vymezeny v zákoně. Jedná se o firmu a sídlo společnosti, dále označení valné hromady, tedy zda se svolává valná hromada řádná, mimořádná nebo náhradní, den a místo konání valné hromady a v neposlední řadě body programu jednání, které budou na valné hromadě projednávány (§ 184 odst. 3 ObchZ). Nezbytnou náležitostí pozvánky na valnou hromadu či oznámení o konání valné hromady, je rozhodný den k účasti na valné hromadě. Rozumí se jím den, který je určen rozhodnutím valné hromady nebo stanovami společnosti a který zakládá akcionáři, jež vlastní akcie, k tomuto dni právo účastnit se zasedání valné hromady a hlasovat na ni. Je vyloučeno, aby rozhodný den předcházel dni, ve kterém se má konání valné hromady uskutečnit, o více jak 30 dní.³⁰ Svolavatel je povinen zaslat pozvánku na valnou hromadu akcionáři, jež vlastní akcie na jméno, nejméně třicet dnů před dnem, ve kterém se má valná hromada konat. U společnosti, jež vydala akcie na majitele, uveřejní svolavatel oznámení o konání valné hromady ve stejné lhůtě v Obchodním věstníku nebo jiným vhodným způsobem určeným stanovami společnosti.

V praxi mohou nastat situace, za kterých je potřeba změnit datum konání valné hromady na pozdější dobu nebo konání valné hromady přímo odvolat. Tyto změny musí být oznámeny způsobem stanoveným zákonem či stanovami

---

²⁸ ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J. a kol. *Kurs obchodního práva: Právnícké osoby jako podnikatelé*. 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005, s. 309 a násl.

²⁹ MERITUM. *Obchodní právo. Výkladová řada*. 2. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, s. 538

³⁰ viz DĚDIČ, J., KRÍŽ, R., ŠTENGLOVÁ, I. *Akciové společnosti*. 4. přepracované vydání. Praha : C. H. Beck, 2001, s. 204

společnosti, minimálně jeden týden před oznámeným datem, ve kterém se mělo konání původní valné hromady uskutečnit.

„Neoznámí-li se však, že se jednání valné hromady ruší, způsobem uvedeným v zákoně a včas, nemá to význam na platnost odvolání, ale společnost je pak zavázána k náhradě nákladů těm, kteří se na ni marně dostavili.“³¹

2.1.2.2 Jednání valné hromady

„Jednáním valné hromady je třeba rozumět schůzi společníků nebo jejich zástupců svolanou podle § 129 odst. 1. Od jednání valné hromady je nutné odlišovat rozhodování společníků mimo valnou hromadu podle § 130 ObchZ, popř. rozhodnutí jediného společníka podle § 132 ObchZ.“³²

Shodně je tomu u akciové společnosti. I v tomto případě je jednání valné hromady považováno za schůzi akcionářů nebo jejich zástupců. Rovněž je nutné jej odlišit od rozhodnutí jediného akcionáře podle § 190 ObchZ.

Jednání valné hromady je významnou částí celého procesu fungování valné hromady, proto je nezbytné, aby tato část byla náležitě upravena. Průběh jednání valné hromady je podrobně upraven v obchodním zákoníku. Určitá pravidla si však mohou společnosti stanovit ve svých zakladatelských dokumentech či stanovách společnosti. Mimo zakladatelské dokumenty či stanovy společnosti, si mohou společnosti upravit průběh jednání valné hromady také jednacím řádem valné hromady.³³

Pro lepší přehlednost bude způsob jednání valné hromady rozdělen pro každou společnost samostatně.

---

³¹ ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J. a kol. *Kurs obchodního práva: Právnícké osoby jako podnikatelé*. 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005, s. 312

³² DĚDIČ, J. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář*. Praha : Prospektrum, 1997, s. 364

³³ ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J. a kol. *Kurs obchodního práva: Právnícké osoby jako podnikatelé*. 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005, s. 313

2.1.2.2.1 Společnost s ručením omezeným

Na úvodu jednání každé valné hromady je zvolen předseda valné hromady, který je zvolen ad hoc pro tento účel.³⁴ Předsedou valné hromady může být zvolen jak společník, tak i osoba, která společníkem není. Bude-li však předsedou valné hromady zvolen „nespolečník“, z logiky věci vyplývá, že nebude moci na jednání valné hromady hlasovat.³⁵

„Do zvolení předsedy, řídí valnou hromadu jednatel, popřípadě pověřený společník.“³⁶

O každé valné hromadě je nutné pořídit zápis. Další osobou, jež je na úvodu jednání valné hromady zvolena, je zapisovatel. Jeho úkolem je pořídit zápis o valné hromadě, který musí stvrdit svým podpisem. Rovněž je vyžadován podpis předsedy valné hromady. Vyhotovený zápis je následně jednatel společnosti povinen zaslat všem společníkům na náklady společnosti bez zbytečného odkladu (§ 129 odst. 1 věta první ObchZ).

Náležitosti zápisu o valné hromadě společnosti s ručením omezeným jsou dle ustanovení obchodního zákoníku upraveny odkazem na zápis z jednání valné hromady akciové společnosti.³⁷

2.1.2.2.2 Akciová společnost

Valná hromada akciové společnosti si na úvodu svého jednání zvolí svého předsedu, jehož úkolem je řídit valnou hromadu. Dále si zvolí zapisovatele, jež vyhotoví zápis o valné hromadě, který musí obsahovat náležitosti uvedené v § 188 odst. 2 ObchZ. Předseda společně se zapisovatelem potvrzují správnost

³⁴ MERITUM. *Obchodní právo*. Výkladová řada. 2. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, s. 427

³⁵ ŠTENGLOVÁ, I., PLÍVA, S., TOMSA, M. a kol. *Obchodní zákoník*. Komentář. 6. vydání. Praha : C. H. Beck, 2001, s. 470

³⁶ BARTOŠÍKOVÁ, M., ŠTENGLOVÁ, I. *Společnost s ručením omezeným*, 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2006, s. 197

³⁷ ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J. a kol. *Kurs obchodního práva: Právnícké osoby jako podnikatelé*. 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005, s. 212

listiny přítomných.³⁸ Listina přítomných je důležitým dokumentem, jehož obsahem jsou údaje uvedené v § 185 odst. 2 ObchZ. Oproti společnosti s ručením omezeným jsou zde navíc voleni dva ověřovatelé zápisu („*verifikátor*“) a dále dvě osoby, které jsou pověřeny sčítáním hlasů („*skrutátor*“). Ověřovatelé zápisu potvrzují, že průběh valné hromady se shoduje s údaji, jež jsou uvedeny v zápise, který je pořizován z jednání.³⁹ Neméně významnou úlohu zde mají skrutátoři, neboť právě ti ověřují, zda je valná hromada schopna se usnášet, tedy zda je schopna přijmout rozhodnutí. Tyto osoby rovněž provádějí sčítání hlasů,⁴⁰ k čemuž nelze říci více než jen to, že se jedná o důležitou činnost, neboť hlasování je společně s přijetím usnesení, nepostradatelným procesem na každém jednání valné hromady.

I v případě valné hromady akciové společnosti je nutné vyhotovit o valné hromadě zápis. Vyhotovení zápisu o valné hromadě zabezpečuje představenstvo společnosti, které tak musí učinit do 30 dnů od jejího ukončení. Nepostradatelnou náležitostí zápisu je podpis zapisovatele. Svůj podpis připojí rovněž předseda zasedání valné hromady a dva zvolení ověřovatelé (§ 189 odst. 1 ObchZ). Na rozdíl od společnosti s ručením omezeným není představenstvo akciové společnosti povinno zasílat zápis o valné hromadě všem akcionářům společnosti. Dle § 189 odst. 2 ObchZ však může kterýkoli akcionář požádat představenstvo o vydání kopie zápisu nebo jeho části, a to za celou dobu existence společnosti.

2.1.2.2.3 Zápis z jednání valné hromady

O každém jednání valné hromady je nutné pořádat zápis. Zápis o valné hromadě představuje významný dokument, jenž slouží k uplatnění práv společníků, resp. akcionářů. Rovněž dokumentuje vnitřní poměry uvnitř společnosti a vztahy vůči třetím osobám.⁴¹ Zápis musí obsahovat náležitosti

³⁸ viz ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J. a kol. *Kurs obchodního práva: Právnícké osoby jako podnikatelé*. 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005, s. 313

³⁹ MERITUM. *Obchodní právo. Výkladová řada*. 2. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, s. 540

⁴⁰ viz ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J. a kol. *Kurs obchodního práva: Právnícké osoby jako podnikatelé*. 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005, s. 314

⁴¹ DĚDIČ, J., ŠTENGLOVÁ, I., KŘÍŽ, R., ČECH, P. *Akciové společnosti*. 7. přepracované vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 422 a násled.

uvedené v § 188 odst. 2 ObchZ. Ačkoli se toto ustanovení týká zápisu z jednání valné hromady akciové společnosti, je rovněž aplikováno na zápis z jednání valné hromady společnosti s ručením omezeným. K zápisu se přiloží návrhy a prohlášení, jež byly předloženy k projednání na valné hromadě, rovněž se přiloží listina přítomných na valné hromadě (§ 188 odst. 3 ObchZ).

V případě, že bylo na valné hromadě rozhodováno o záležitostech, k jejichž přijetí je zapotřebí tzv. kvalifikovaná většina, musí být o těchto rozhodnutích pořízen notářský zápis.

Notářský zápis je veřejnou listinou. V souvislosti se zasedáním valné hromady, se jedná o notářský zápis sepsaný dle ustanovení § 77 nebo podle § 80a a násl. NotŘ. Notář jimi osvědčuje existenci zákonem požadovaných právních jednání a formalit, ke kterým je právnická osoba, v tomto případě obchodní společnost, (popřípadě její orgán) při přijímání usnesení povinna a při kterých je notář přítomen.⁴² Notářským zápisem sepsaným podle § 77 NotŘ notář osvědčuje průběh valné hromady, tedy vše, co bylo na valné hromadě řečeno. Naopak notářský zápis sepsaný podle § 80a a násl. NotŘ, je notářský zápis o rozhodnutí orgánu právnické osoby a má vlastnost kvalifikovaného notářského zápisu.⁴³ Jedná-li se o notářský zápis podle § 80a a násl. NotŘ, odpovídá notář za zákonnost obsahu a rovněž za průběh jednání. Notář rovněž osvědčuje, že orgán společnosti, v tomto případě valná hromada, usnesení přijala a že jeho obsah a způsob přijetí je v souladu s právními předpisy, zakladatelskými dokumenty a stanovami společnosti.⁴⁴

Notář je povinen na žádost sepsat notářský zápis podle § 80a a násl. NotŘ i tehdy, je-li rozhodováno o skutečnostech, které se zapisují do veřejných seznamů.

---

⁴² DĚDIČ, J., ŠTENGLOVÁ, I., KŘÍŽ, R., ČECH, P. *Akciové společnosti*. 7. přepracované vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 423 a násl.

⁴³ ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J. a kol. *Kurs obchodního práva: Právnické osoby jako podnikatelé*. 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005, s. 319

⁴⁴ ŠTENGLOVÁ, I., PLÍVA, S., TOMSA, M. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář*. 6. vydání. Praha : C. H. Beck, 2001, s. 459

„Notář tedy sepisuje notářský zápis podle § 80a a násl. notářského řádu, pokud účastník žádá o sepsání notářského zápisu a zároveň bude-li rozhodováno o skutečnostech zapisovaných do veřejných seznamů.“⁴⁵

Nedodrží-li společnost formu notářského zápisu, vzniká tím formální vada přijatého usnesení, což vede k následné neplatnosti usnesení a lze jej tak napadnout dle ustanovení § 131 a § 183 ObchZ.

2.1.2.2.4 Nová právní úprava

Na základě zákona č. 90/2012 Sb.,⁴⁶ o obchodních společnostech a družstvech (dále jen „NZOK“) nastane několik změn, jež se budou týkat procesu jednání valné hromady.

V případě společnosti s ručením omezeným bude vždy vyžadována jednatelova účast na valné hromadě (§ 184 odst. 4 NZOK). Do okamžiku, než bude zvolen předseda valné hromady, bude svolavatel povinen řídit valnou hromadu. Stejnou povinnost bude mít i tehdy, nebude-li předseda vůbec zvolen. Jeho povinností bude rovněž určit zapisovatele, nebyl-li zvolen (§ 188 odst. 1 věta druhá NZOK).

Změna se dotkne též společnosti akciové. Zasedání valné hromady se vždy účastní členové představenstva, a pokud o to požádají, musí jim být uděleno slovo (§ 402 odst. 3 NZOK). Na úvodu jednání si valná hromada zvolí pouze jednoho ověřovatele zápisu a jednu osobu, jež bude pověřena sčítáním hlasů. Osoba, která svolala valnou hromadu, bude mít oproti stávající právní úpravě více pravomocí. Bude moci řídit valnou hromadu tehdy, pokud nebyl zvolen její předseda a bude moci určit ověřovatele a sčítatele, nebyli-li zvoleni. Valná hromada bude moci rozhodnout o tom, aby předsedou valné hromady a ověřovatelem byla tatáž osoba, nesmí tím však být ohrožen průběh valné hromady (§ 422 odst. 2 NZOK).

---

⁴⁵ MATĚJKOVÁ., A. Používání jednotlivých typů notářských zápisů, zejména s přihlédnutím ke změnám od 1. 7. 2009. *Ad Notam*, 2011, č. 3, s. 11

⁴⁶ zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In. Sbíрка zákonů. 22. 3.2012

2.1.2.3 Účast na jednání valné hromady

Valná hromada jakožto kolektivní orgán je tvořena všemi společníky, respektive akcionáři, neboť právě jim náleží právo zúčastnit se jednání valné hromady. Obchodní zákoník přiznává rovněž právo účasti na valné hromadě společníkům, resp. akcionářům, ačkoli nejsou oprávněni vykonávat hlasovací právo podle § 127 odst. 5, resp. § 186c odst. 2 ObchZ.⁴⁷ V souvislosti s účastí na valné hromadě je právní úprava společnosti s ručením omezeným v mnohém shodná s úpravou akciové společnosti, proto z hlediska lepší přehlednosti, bude používán pro osobu společníka a akcionáře jednotný termín „společník“. V případě odchylek, bude pojednáno o každém samostatně.

Společník se může rozhodnout, zda se jednání valné hromady zúčastní osobně anebo v zastoupení na základě písemné plné moci, neboť tato varianta není obchodním zákoníkem vyloučena. Písemná plná moc, jež je udělena zmocněnci, jej zmocňuje k zastoupení společníka na valné hromadě. Nejedná se tedy o plnou moc k právním úkonům,⁴⁸ ale pouze o plnou moc k zastoupení na valné hromadě. Musí z ní být patrné, zda opravňuje k zastupování pouze na jedné valné hromadě nebo na více valných hromadách v určitém časovém období.⁴⁹ Poté co byla přijata novela obchodního zákoníku, jež byla provedena zákonem č. 420/2009 Sb.,⁵⁰ může být zmocněncem rovněž jednatel, respektive člen představenstva, nebo člen dozorčí rady.⁵¹ Z výše uvedeného vyplývá, že zmocněncem může být v podstatě kdokoli. Vyloučena je však osoba, jejíž zájmy by byly v rozporu se zájmy společníka.⁵²

V praxi může nastat situace, kdy se na jednání valné hromady dostaví společník společně se svým zmocněncem. Vzhledem k tomu, že osoba, které byla

⁴⁷ dle DĚDIČ, J. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář*. Praha : Prospektrum, 1997, s. 364

⁴⁸ viz usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 29 Odo 701/2004

⁴⁹ např. Plná moc k zastoupení na všech valných hromadách, jež se budou konat v roce 2013.

⁵⁰ pozn. Pomocí této novely byla česká právní úprava dána do souladu se Směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2007/36/ES ze dne 11. července 2007, o výkonu některých práv akcionářů ve společnostech s kótovanými akciemi.

⁵¹ VÍTEK, J. *Neplatnost usnesení valné hromady s. r. o.*. 1. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, s. 79

⁵² DĚDIČ, J. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář*. Praha : Prospektrum, 1997, s. 364

udělena písemná plná moc k zastoupení společníka na valné hromadě je oprávněna vykonávat hlasovací právo za společníka, který se valné hromady nemohl osobně zúčastnit, přijde mi tato možnost nelogická. Koneckonců touto problematikou se zabýval i Nejvyšší soud, který ve svém usnesení ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 29 Odo 701/2004⁵³ vyloučil, aby se jednání valné hromady zúčastnili současně společník a jeho zmocněnec. Podotýkám, že toto usnesení Nejvyššího soudu se týkalo členské schůze družstva, ale vztahuje se i na valnou hromadu společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti.

Záleží tedy na svobodné vůli společníka, zda se valné hromady zúčastní osobně, či udělí někomu písemnou plnou moc. Na základě uvedeného rozhodnutí Nejvyššího soudu je vyloučeno, aby se valné hromady zúčastnil společník současně se svým zmocněncem. Platná právní úprava však nevylučuje, aby si dva či více společníků zvolilo společného zmocněnce. Naopak je vyloučeno, aby jeden společník udělil písemnou plnou moc více zmocněncům.⁵⁴ V praxi může nastat situace, kdy je nezbytné, aby se jednání valné hromady zúčastnily osoby, které společníka doprovázejí. S tím mohu jen souhlasit a jako názorný příklad uvedu případ s nevidomým akcionářem, který potřebuje k výkonu svých práv účast další osoby, která mu výkon práv akcionáře umožní.⁵⁵

2.1.2.4 Usnášeníschopnost a přijímání usnesení valné hromady

Společníci mají v obchodních korporacích mnoho práv a povinností. Mezi základní právo bezpochyby patří rozhodovat o základních otázkách, které se týkají společníků, společnosti a jejích orgánů. Rozhodovací proces je prováděn pomocí hlasování o předložených návrzích a lze jej považovat za nejpodstatnější část jednání valné hromady. Osoby, které jsou oprávněny vykonávat hlasovací právo, mohou hlasovat pro přijetí návrhu nebo proti přijetí návrhu. Výsledkem hlasovacího procesu je rozhodnutí, v tomto případě usnesení valné hromady. Právní účinky, jež jsou spojeny s usnesením, nezpůsobuje samotné hlasování

⁵³ *Soudní rozhledy*, 2006, č. 2, s. 67 – Člen družstva nemá právo, aby byl současně přítomen na členské schůzi on i jeho zástupce.

⁵⁴ DVOŘÁK, T. *Akciová společnost a Evropská společnost*. 2. vydání. Praha : ASPI, 2009, s. 387

⁵⁵ viz DĚDIČ, J., ŠTENGLOVÁ, I., KŘÍŽ, R., ČECH, P. *Akciové společnosti*. 7. přepracované vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 416 a 417

společníka, ale až výsledek hlasování všech společníků.⁵⁶ Předtím, než dojde k samotnému hlasování o předloženém návrhu, je nezbytné, aby valná hromada byla schopna činit rozhodnutí. Valná hromada musí být usnášeníschopná v celém průběhu svého zasedání.⁵⁷

Pro či proti přijetí návrhu se musí vyslovit osoby, které mají dostatečný počet hlasů. V opačném případě by nebyl splněn požadovaný počet hlasů, což by vedlo k možnosti napadnout přijaté usnesení návrhem dle § 131, resp. § 183 ObchZ.

Jelikož obchodní zákoník vyžaduje u každé ze společností jiné parametry pro usnášeníschopnost a pro přijetí usnesení, bude o každé společnosti pojednáno samostatně.

2.1.2.4.1 Společnost s ručením omezeným

V ustanovení § 127 ObchZ nalezneme pravidla, na základě kterých jsou posuzovány podmínky, za kterých je valná hromada usnášeníschopná. Jak je stanoveno v prvním odstavci § 127 ObchZ, valná hromada je schopná usnášení tehdy, pokud se jejího jednání zúčastní společníci, kteří dohromady reprezentují alespoň jednu polovinu všech hlasů, přičemž každý společník má jeden hlas na každých 1000,- Kč svého vkladu (§ 127 odst. 2 ObchZ).⁵⁸ Jiné parametry, kterými se stanoví počet hlasů či vyšší počet, který je potřebný pro schopnost usnést se, si může společnost stanovit ve své společenské smlouvě.

V praxi může nastat situace, kdy se nesejde potřebný počet společníků, v důsledku čehož nebude valná hromada schopna platně se usnést. Vzhledem k tomu, že ustanovení o náhradní valné hromadě akciové společnosti se nevztahuje na valnou hromadu společnosti s ručením omezeným, musí být v tomto případě svolána nová valná hromada.⁵⁹

---

⁵⁶ viz DĚDIČ, J. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář*. Praha : Prospektrum, 1997, s. 367

⁵⁷ HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 266

⁵⁸ pozn. Podle nové právní úpravy, jež nabude účinnosti prvním dnem roku 2014, bude mít společník nově jeden hlas na každou 1,-- Kč svého vkladu, ledaže společenská smlouva určí jinak (§ 109 odst. 2, zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In. Sbíрка zákonů. 22. 3.2012)

⁵⁹ viz DĚDIČ, J., a kol. *Obchodní zákoník. Komentář*. Praha : Prospektrum, 1997, s. 370 a 371

„Pokud jde o přijetí rozhodnutí, musí se pro ně vyjádřit v převažujícím počtu případů přítomní společníci disponující většinou hlasů.“⁶⁰

Rozhoduje-li valná hromada o zvýšení či snížení základního kapitálu, o připuštění nepeněžitého vkladu, o možnosti započtení peněžité pohledávky vůči společníkovi proti pohledávce na splacení vkladu, o schvalování stanov či jejich změn, o změně obsahu společenské smlouvy, mimo případy uvedené v § 141 ObchZ, nebo o schválení či o změně ovládací smlouvy, smlouvě o převodu zisku a smlouvě o tichém společenství, je vyžadována k přijetí těchto rozhodnutí vždy minimálně dvoutřetinová většina hlasů všech společníků, tj. kvalifikovaná většina.⁶¹ Kvalifikovaná většina je zapotřebí i tehdy, rozhoduje-li valná hromada o zrušení společnosti s likvidací. V těchto případech zákon vyžaduje o takovémto rozhodnutí vyhotovení notářského zápisu (§ 127 odst. 4 věta za středníkem ObchZ).

2.1.2.4.2 Akciová společnost

Obchodní zákoník stanoví, že valná hromada je způsobilá se usnášet tehdy, jsou-li přítomni akcionáři, kteří vlastní akcie, jejichž jmenovitá hodnota představuje v součtu více než 30% základního kapitálu společnosti.⁶² Není vyloučeno, aby si společnost ve svých stanovách určila vyšší počet (§ 185 odst. 1 ObchZ). Jak vyplývá z ustanovení § 186c odst. 1 ObchZ, při posuzování toho, zda je valná hromada usnášeníschopná či nikoli, se nepřihlíží k akciím ani zatímním listům, se kterými není hlasovací právo spojeno. Rovněž se k nim nepřihlíží tehdy, nelze-li hlasovací právo vykonat, ačkoli je s nimi spojeno.⁶³

---

⁶⁰ ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J. a kol. *Kurs obchodního práva: Právnícké osoby jako podnikatelé*. 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005, s. 210

⁶¹ BARTOŠÍKOVÁ, M., ŠTENGLOVÁ, I. *Společnost s ručením omezeným*. 2. vydání. Praha : 2006, s. 199

⁶² ČERNÁ, S. *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. díl. Praha : ASPI, 2006, s. 228

⁶³ ČERNÁ, S. *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. díl. Praha : ASPI, 2006, s. 226

„Pro případ, že valná hromada není schopna se usnášet, ukládá ustanovení § 185 odst. 3 ObchZ tomu, kdo valnou hromadu svolal, svolání náhradní valné hromady.“⁶⁴

Náhradní valná hromada musí být svolána novou pozvánkou na valnou hromadu či oznámením o konání valné hromady, a to stejným způsobem, jenž je uveden v § 184a odst. 2 ObchZ, ovšem lhůta je zkrácena na polovinu, tj. 15 dní před konáním náhradní valné hromady. Dle ustanovení obchodního zákoníku je nutné, aby se náhradní valná hromada konala do šesti týdnů ode dne, na který byla svolána původní valná hromada. Nezbytné také je, aby byl zachován program, který byl na programu původní valné hromady. Oproti původní valné hromadě je však náhradní valná hromada usnášeníschopná bez ohledu na počet a váhu hlasů přítomných akcionářů.⁶⁵

Sejde-li se potřebný počet akcionářů, může být přistoupeno k projednávání jednotlivých návrhů a k samotnému hlasování. Podle platné právní úpravy rozhoduje valná hromada akciové společnosti prostou nebo kvalifikovanou většinou přítomných akcionářů.⁶⁶ Vyšší počet hlasů potřebných k přijetí usnesení si společnost může určit ve svých stanovách. Jsou-li projednávány otázky, které mají vazbu na společnost (např. rozhodování o změně stanov, zvýšení či snížení základního kapitálu) nebo samotné akcionáře, je k přijetí nutná kvalifikovaná dvoutřetinová většina.⁶⁷ V případě, že rozhoduje valná hromada o vyloučení nebo omezení práva na získání vyměnitelných a prioritních dluhopisů, o upisování nových akcií, o schválení ovládací smlouvy nebo smlouvy o převodu zisku a jejich změnách, atd., je zapotřebí kvalifikovaná tříčtvrtinová většina.⁶⁸

---

⁶⁴ DĚDIČ, J., KŘÍŽ, R., ŠTENGLOVÁ, I. *Akciové společnosti*. 4. přepracované vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 303

⁶⁵ ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J. a kol. *Kurs obchodního práva: Právnícké osoby jako podnikatelé*. 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005, s. 314

⁶⁶ ŠTENGLOVÁ, I., PLÍVA, S., TOMSA, M. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář*. 6. vydání. Praha : C. H. Beck, 2001, s. 724

⁶⁷ ČERNÁ, S. *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. díl. Praha : ASPI, 2006, s. 229

⁶⁸ viz ČERNÁ, S. *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. díl. Praha : ASPI, 2006, s. 229

V souvislosti s hlasováním na valné hromadě ustanovení § 186d ObchZ zakazuje dohody o výkonu hlasovacího práva, ve kterých se akcionář zavazuje dodržovat pokyny společnosti nebo jejího orgánu o tom, jak má hlasovat. Rovněž jsou zakázány dohody o tom, že bude hlasovat pro návrh předkládaný orgány společnosti nebo že jako protiplnění za výhody poskytnuté společností uplatní určitým způsobem hlasovací právo. Naopak nejsou zakázány dohody, na základě kterých bude akcionář podle pokynů hlasovat ve shodě s určitou osobou nebo po vzájemné dohodě s jinou osobou budou smluvní strany vykonávat hlasovací právo určitým způsobem.⁶⁹ Dohody o výkonu hlasovacího práva jsou neplatné rovněž u společnosti s ručením omezeným, neboť ustanovení § 127 odst. 6 ObchZ odkazuje na § 186d ObchZ.

2.1.2.4.3 Přijímání usnesení mimo valnou hromadu

V praxi může nastat situace, kdy valná hromada bude rozhodovat častěji než v termínech, které jsou určeny společenskou smlouvou či stanovami společnosti. Tím může vzniknout problém z hlediska zajištění faktické (osobní) účasti společníka či akcionáře na valné hromadě. Z tohoto důvodu umožňuje platná právní úprava několik alternativních způsobů, za kterých mohou být rozhodnutí valné hromady přijata.

Na základě § 184 odst. 2 ObchZ, je na valné hromadě akciové společnosti možná tzv. distanční účast, tj. účast akcionářů s využitím elektronických prostředků bez nutnosti jejich osobní účasti. Bližší podmínky této účasti si společnost určí ve svých stanovách. V takovémto případě musí být v listině přítomných uveden způsob, jakým byla ověřena totožnost fyzicky nepřítomného akcionáře. Další alternativou je tzv. korespondenční hlasování. Podmínky této účasti si společnost rovněž vymeze ve svých stanovách. Podstata korespondenčního hlasování spočívá v tom, že akcionář, popřípadě jeho zástupce, se jednání valné hromady nezúčastní a hlasy v písemné podobě odevzdá před konáním valné hromady. Akcionáři, kteří využijí některý ze způsobů uvedených v § 184 odst. 2 ObchZ, se považují za přítomné na valné hromadě.

---

⁶⁹ viz DVOŘÁK, T. *Akciová společnost a Evropská společnost*. 2. vydání. Praha : ASPI, 2009, s. 426

Dle platné právní úpravy ani jedna z výše uvedených alternativ není povolena u společnosti s ručením omezeným, neboť ustanovení § 126 ObchZ vyžaduje na valné hromadě osobní účast společníka či účast společnickova zástupce na základě plné moci. V rámci společnosti s ručením omezeným, v případě častěji konaných valných hromad, zákon umožňuje přijímat rozhodnutí mimo valnou hromadu (§130 ObchZ), tzn., že se valná hromada nekoná a společníci rozhodují mimo ni. Tímto způsobem lze rozhodovat pouze o věcech, které spadají do působnosti valné hromady. V opačném případě by takovéto rozhodnutí bylo nicotné.⁷⁰ Za speciální případ rozhodnutí mimo valnou hromadu je považováno rozhodnutí, kdy má být schválena přeměna společnosti.⁷¹

Má-li být rozhodnutí přijato mimo valnou hromadu, musí osoba, která je za standardních okolností oprávněna svolat valnou hromadu, předložit společníkům návrh usnesení společnosti.⁷² Předkládaný návrh musí obsahovat nejen údaje o společnosti a osobě, která usnesení navrhuje, ale hlavně obsah usnesení, která mají být přijata. Povinnou náležitostí návrhu je lhůta, ve které mají společníci písemně učinit své vyjádření. Jedná se o obligatorní náležitost, důsledkem jejího neoznámení vzniká nemožnost platného přijetí usnesení. Délka lhůty, jež mají společníci na vyjádření, není zákonem stanovena, což však nebrání tomu, aby byla určena společenskou smlouvou, popřípadě stanovami. Musí však být přiměřená nejen v souvislosti s rozhodnutím, ale také s naléhavostí jeho přijetí nebo odmítnutí.⁷³ Z důvodů možné diskriminace společníka či společníků je vyžadováno, aby lhůta byla pro všechny společníky stejně dlouhá a také, aby návrh rozhodnutí byl doručen všem společníkům. S navrhovaným usnesením mohou společníci souhlasit, nesouhlasit či se ve stanovené lhůtě nevyjádřit.

---

⁷⁰ HOLEJŠOVSKÝ, J. Rozhodnutí mimo valnou hromadu. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 6, s. 163

⁷¹ viz HOLEJŠOVSKÝ, J. Rozhodnutí mimo valnou hromadu. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 6, s. 164 a násl.

⁷² pozn. Osoby oprávněné k předložení návrhu rozhodnutí jsou jednatelé společnosti, kterýkoli společník, pokud společnost s ručením omezeným nemá jednatele, společníci jejich vklady dosahují minimálně 10 % základního kapitálu společnosti nebo dozorčí rada, byla-li ve společnosti zřízena.

⁷³ DĚDIČ, J. a kol. *Obchodní zákoník: komentář*. 2. díl. Praha : POLYGON, 2002, s. 1154

„Nevyjádření se společníka buďto může být absolutní, nebo se i jen nevyjádří v určené lhůtě (vyjádří se po této lhůtě), přičemž však důsledkem je v obou případech právní fikce, že tento společník s návrhem usnesení nesouhlasí.“⁷⁴

Ve lhůtě, která byla určena, musí být vyjádření doručeno osobě, která učinila původní návrh. Nezbytným požadavkem, který zákon vyžaduje, je požadavek, aby vyjádření společníka bylo učiněno v písemné formě.

K přijetí usnesení mimo valnou hromadu jsou potřebná stejná kritéria, jako kdyby bylo usnesení přijímáno na valné hromadě, tj. je zapotřebí potřebná většina hlasů, a to prostá či kvalifikovaná, dle povahy usnesení.⁷⁵ Výsledky hlasování následně oznamuje společníkům osoba, která předložila návrh usnesení. Zákon lhůtu pro splnění této povinnosti nestanovil, ale není vyloučeno, aby si jej společnost stanovila ve své společenské smlouvě.

V souvislosti s právní povahou usnesení, o níž je pojednáno dále v této práci, stojí za zmínku názor J. Dědiče, dle kterého je rozhodnutí přijaté podle § 130 ObchZ stejné povahy jako usnesení valné hromady, proto jej lze napadnout postupem podle § 131 ObchZ.⁷⁶

Dle ustanovení zákona o obchodních společnostech a družstvech⁷⁷ bude možné v rámci společnosti s ručením omezeným při hlasování na valné hromadě uplatnit tzv. korespondenční hlasování. Rovněž bude umožněno, připustí-li to společenská smlouva, hlasovat na valné hromadě nebo rozhodovat mimo valnou hromadu prostřednictvím telekomunikačních prostředků.⁷⁸

⁷⁴ HOLEJŠOVSKÝ, J. Rozhodnutí mimo valnou hromadu. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 6, s. 167

⁷⁵ BARTOŠÍKOVÁ, M., ŠTENGLOVÁ, I. *Společnost s ručením omezeným*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2006, s. 210 a násl.

⁷⁶ DĚDIČ, J. a kol. *Obchodní zákoník*. Komentář. Praha : Prospektrum, 1997, s. 373

⁷⁷ zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In. Sbíрка zákonů. 22. 3.2012

⁷⁸ viz § 167 odst. 2 až 4 (zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In. Sbíрка zákonů. 22. 3.2012)

2.2 Právní povaha usnesení

Otázkou, jež se týká samotné právní povahy usnesení valné hromady, se zabývali právní teoretici již v historii a to nejen u nás, ale také v zahraničí. Pro představu lze uvést názor, k němuž se dopracoval Otto von Gierke, který označil usnesení korporací jako vyjádření společné vůle korporace. Na základě tohoto tvrzení došlo k vyjmutí usnesení z okruhu právních jednání. Ke stejnému závěru dospěl v minulosti také Říšský soud v civilních věcech. Naopak dnešní právní nauka řadí usnesení mezi právní jednání zvláštního druhu. Dle německého občanského zákoníku⁷⁹ je usnesení chápáno jako právní jednání, nikoli ovšem jako projev vůle dle ustanovení § 116 a násl. BGB.⁸⁰ Ačkoli u našich sousedů otázka právní povahy usnesení valné hromady byla určitým způsobem vyřešena, v české odborné literatuře je tato otázka stále aktuální, neboť se doposud nepodařilo dojít k jednotnému názoru. Někteří právní teoretici se přiklánějí k tvrzení, že se jedná o právní úkon a to právní úkon společnosti nebo hlasujících společníků či dokonce, že se jedná o právní úkon společnosti, který je složen z právních úkonů společníků. Jiní naopak tvrdí, že usnesení valné hromady je jinou právní skutečností.⁸¹

Postupem času se v české právní teorii vytvořily dvě skupiny komercionalistů, které stojí proti sobě. Každá ze skupin zastává jiný názor. Jedna skupina zařazuje usnesení valné hromady mezi jiné právní skutečnosti, druhá naopak mezi právní úkony. K názoru, že usnesení valné hromady je jinou právní skutečností, se přiklání J. Dědič společně s I. Štenglovou.⁸² Opačného názoru jsou

---

⁷⁹ zákon ze dne 18. srpna 1896, RGBL. S. 195, Das Bürgerliche Gesetzbuch (BGB), ve znění pozdějších předpisů

⁸⁰ viz VÍTEK, J. *Neplatnost usnesení valné hromady s. r. o.* 1. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 8

⁸¹ DĚDIČ, J., ŠTENGLOVÁ, I., KŘÍŽ, R., ČECH, P. *Akciové společnosti*. 7. přepracované vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 268 a násl.

⁸² DĚDIČ, J., ČECH, P., KŘÍŽ, R., ŠTENGLOVÁ, I. *Akciové společnosti*. 6. přepracované vydání. Praha : C. H. Beck, 2007, s. 268 a násl.

K. Eliáš⁸³ společně s J. Pokornou,⁸⁴ kteří razí teorii, že usnesení valné hromady je právním úkonem, k čemuž se přiklání rovněž M. Salačová.⁸⁵

Ačkoli se jedná o dva odlišné pohledy na právní povahu usnesení, neznamená to, že se liší ve všech otázkách, jež se dané problematiky týkají. Přesněji řečeno, shodný názor zde panuje v tom, že usnesení valné hromady je chápáno nikoli jako právní úkon, ale jako právní skutečnost, neboť je schopno vyvolat právem stanovené následky. Rovněž není pochyb o tom, že se jedná o právní skutečnost subjektivní, neboť prostřednictvím hlasování, jež směřuje k vydání samotného usnesení, je vytvářena vůle společnosti. Co se týče usnesení jakožto právní skutečnosti, je dále nutné podotknout, že se jedná o právní skutečnost jednorázovou, neboť účinky usnesení nejsou trvalého charakteru, ale trvají pouze po určitou dobu. M. Knappová⁸⁶ dále rozdělila subjektivní právní skutečnost na dvě podskupiny. První z podskupin je tvořena právními a protiprávními úkony. Druhou podskupinu tvoří jiné právní skutečnosti, mezi které jsou zařazeny vytvoření věci nebo díla a konstitutivní rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu, tj. úřední rozhodnutí. A zde se již dostáváme do samotného nitra problematiky, jež se týká právní povahy usnesení, tedy k tomu, že někteří považují usnesení jako jinou právní skutečnost, jiní jej chápou jako právní úkon. V rámci dané problematiky je však důležité, že:

„Bez ohledu na to, zda jsou usnesení valné hromady považována za právní úkony či jinou právní skutečnost, je však nepochybné, že není možné, aby některá unesení měla povahu právních úkonů a jiná nikoli.“⁸⁷

---

⁸³ ELIÁŠ, K. K právní povaze usnesení valné hromady. *Právní rozhledy*, 1999, č. 12, s. 624 a násl.

⁸⁴ POKORNÁ, J. Několik úvah k právní povaze usnesení valné hromady. *Právní rozhledy*, 1999, č. 12, s. 631 a násl.

⁸⁵ SALAČOVÁ, M. Právní následky vadného usnesení valné hromady akciové společnosti. *Právní rozhledy*, 1996, č. 12, s. 559

⁸⁶ KNAPPOVÁ, M., ŠVESTKA, J., DVORÁK, J. a kol. *Občanské právo hmotné 1. 4. aktualizované a doplněné vydání*. Praha : ASPI, 2005, s. 135

⁸⁷ DVORÁK, T. O usnesení valné hromady společnosti s ručením omezeným. *Právní fórum*, 2011, č. 10, s. 457

2.2.1 Usnesení jako právní úkon

Usnesení valné hromady do skupiny právních úkonů řadí J. Pokorná⁸⁸ společně s K. Eliášem.⁸⁹ Za právní úkon jej považuje rovněž i M. Salačová.⁹⁰ Na základě tvrzení J. Pokorné lze považovat usnesení valné hromady jako právní úkon dle § 34 občanského zákoníku. Tedy jako projev vůle, který směřuje ke vzniku, změně či zániku práv a povinností, se kterými zákon takovýto projev vůle spojuje. V souvislosti s usnesením valné hromady se jedná o společný projev vůle společníků, respektive akcionářů, kteří byli přítomni na jednání valné hromady. Shodný názor, tedy že usnesení valné hromady je právním úkonem, zastává i K. Eliáš, který jej oproti J. Pokorné považuje jako projev vůle společnosti, která tímto způsobem vyjadřuje svoji vůli.⁹¹ K. Eliáš dále tvrdí, že valná hromada je oprávněna vůli společnosti v právních úkonech projevovat nejen dovnitř společnosti, ale také vůči třetím osobám.⁹² Ačkoli zde vyvstává nová otázka, tedy o čí projev vůle se vlastně jedná, s jistotou lze tvrdit, že se jedná o právní úkon, neboť usnesení obsahuje vůli právnické osoby.⁹³ V souvislosti s projevem vůle stojí za připomenutí, že na jednání valné hromady se vůle ustanovuje odevzdáním hlasů jednotlivých společníků nebo akcionářů, přičemž právě jejich vůle reprezentuje vůli společnosti, která je formulovaná valnou hromadou společnosti s ručením omezeným či akciové společnosti jakožto jejím nejvyšším orgánem. K. Eliáš usnesení valné hromady dále rozdělil do dvou podskupin. Do první z nich lze zařadit usnesení, jež vyvolává bezprostřední účinky vůči těm osobám, kterých se týká, do druhé pak usnesení, které vyvolává účinky vůči účastníkům, kteří nebyli na zasedání valné hromady přítomni. Svým názorem se přiklání k této teorii, tedy k pojetí usnesení valné hromady jakožto právního úkonů, také D. Ševčík.⁹⁴ Ten současně přiznává valné hromadě schopnost činit

⁸⁸ POKORNÁ, J. Několik úvah k právní povaze usnesení valné hromady. *Právní rozhledy*, 1999, č. 12, s. 631 a násl.

⁸⁹ ELIÁŠ, K. K právní povaze usnesení valné hromady. *Právní rozhledy*, 1999, č. 12, s. 624 a násl.

⁹⁰ SALAČOVÁ, M. Právní následky vadného usnesení valné hromady akciové společnosti. *Právní rozhledy*, 1996, č. 12, s. 559

⁹¹ ELIÁŠ, K. Otázka formy při tvorbě vůle společnosti s ručením omezeným jejím nejvyšším orgánem. *Ad Notam*, 1997, č. 1, s. 1 a násl.

⁹² ELIÁŠ, K. K právní povaze usnesení valné hromady. *Právní rozhledy*, 1999, č. 12, s. 624 a násl.

⁹³ viz VÍTEK, J. *Neplatnost usnesení valné hromady s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, s. 11

⁹⁴ ŠEVČÍK, D. *Společnost s ručením omezeným*. Praha : Prospektrum, 2001, s. 127

právní úkony jménem společnosti. Stejného názoru je i zákonodárce, což můžeme, podle mého názoru, dovodit zjm. z ustanovení obchodního zákoníku, jež se týká neplatnosti usnesení valné hromady.

Abychom mohli s jistotou tvrdit, že usnesení valné hromady je právním úkonem, musí především splňovat náležitosti, jež jsou uvedeny v § 34 občanského zákoníku. Z výše uvedeného bezpochyby vyplývá, že usnesení je právním úkonem, neboť obsahuje projev vůle a rovněž dochází ke vzniku určitých následků.

Nezbytnou náležitostí právního úkonu je projev vůle, bez něhož by právní úkon nemohl vzniknout.

„Kdyby nebylo vůle (např. pro fyzické donucení), nebylo by ani právního úkonu; právního úkonu by však nebylo ani tehdy, kdyby se nedostávalo projevu vůle.“⁹⁵

Vedle projevu vůle je nezbytné, aby byl právní úkon učiněn ve formě, jež požaduje zákon, a to pod sankcí neplatnosti. Náležitosti formy však nelze aplikovat na usnesení valné hromady, neboť jednání společníků, respektive akcionářů, je nutné vždy odlišit od samotného usnesení valné hromady a zápis popřípadě notářský zápis, v němž je obsaženo usnesení, pouze dokazuje skutečnost, že usnesení bylo přijato, rozhodně jej nelze považovat za jeho projev.⁹⁶

Podstatnou náležitostí právního úkonu je, jak již bylo zmíněno výše, projev vůle. Zákon vyžaduje, aby byl učiněn svobodně, vážně, srozumitelně a určitě, bez jakékoli existence omylu. Určité náležitosti, jež jsou vyžadovány v souvislosti s právním úkonem, se týkají také subjektu, předmětu, obsahu a poměru, který vzniká mezi vůlí a jejím projevem. Nezbytné je pak zejména to,

---

⁹⁵ KNAPPOVÁ, M., ŠVESTKA, J., DVORÁK, J. a kol. *Občanské právo hmotné 1.* 4. aktualizované a doplněné vydání. Praha : ASPI, 2005, s. 137

⁹⁶ RADA, I. Neplatnost a nicotnost usnesení (nejen) valné hromady. *Právní rádce*, 2009, č. 1, s. 12

aby byl právní úkon učiněn tím, kdo je způsobilý k právním úkonům. Dle platné právní úpravy je způsobilost k právním úkonům přiznána jak fyzickým tak právnickým osobám. Fyzická osoba jej však nemůže činit tehdy, byla-li její způsobilost omezena, nebo byla způsobilosti zbavena. V takovémto případě musí být vždy zastoupena. Oproti tomu u právnické osoby (v tomto případě obchodní společnost) k omezení nebo zbavení způsobilosti k právním úkonům nedochází.⁹⁷ Dle platné právní úpravy má právo jednat jménem společnosti reálný subjekt, kterým je statutární orgán společnosti.

„Činí-li jménem právnické osoby právní úkon její statutární orgán, považuje se tento úkon za osobní jednání právnické osoby.“⁹⁸

I přesto, že za právnickou osobu jedná její statutární orgán, je valná hromada společnosti stále považována za subjekt, prostřednictvím kterého společnost jedná, neboť valná hromada může konat právní úkony společnosti. Děje se tak prostřednictvím právního jednání, jež je konáno v rámci její působnosti, kterou ze zákona má.

Lze tedy říci, že právní úkon podle § 34 občanského zákoníku je právním úkonem pouze tehdy, jsou-li splněny všechny náležitosti, jež zákon požaduje. V jednotlivých případech je nezbytné, aby byly náležitosti přezkoumány. U usnesení valné hromady však některé náležitosti zkoumat nejde, neboť tyto náležitosti usnesení mít nemůže. Proto se zde nabízí otázka, zda je opravdu nutné, aby usnesení podstatné znaky přímo vykazovalo. Nejsme-li schopni náležitosti přezkoumat, neboť tak nelze učinit, nejsme ani schopni rozhodnout, zda tyto náležitosti jsou v souladu s právem či nikoli. Domnívám se, že by usnesení valné hromady mělo být zkoumáno pouze z hlediska těch náležitostí, které lze přezkoumat. Důležité je rovněž to, že usnesení valné hromady lze považovat za právní úkony pouze tehdy, pokud valná hromada splňuje náležitosti subjektu, jež je oprávněn činit právní úkon.

---

⁹⁷ KAPITÁN, Z., LIFKA, J. Ještě jedno zamyšlení nad povahou usnesení valné hromady. *Právník*. 2000, č. 5, s. 518

⁹⁸ KNAPPOVÁ, M., ŠVESTKA, J., DVORÁK, J. a kol. *Občanské právo hmotné 1. 4. aktualizované a doplněné vydání*. Praha : ASPI, 2005, s. 223

2.2.2 Usnesení jako jiná právní skutečnost

Mezi významné komercionalisty, jež zastávají tento názor, patří J. Dědič a I. Štenglová.⁹⁹ Prvý z uvedených argumentuje tím, že valná hromada je orgán, který nemá právo jednat jménem společnosti, neboť toto právo přísluší statutárnímu orgánu, proto není valná hromada schopna projevu vůle, jež je potřebný pro vznik právního úkonu. Usnesení považuje za jinou právní skutečnost také proto, že o rozhodnutí v případech, kdy tak vyžaduje obchodní zákoník, je sepsán notářský zápis podle § 77 Notářského řádu, nikoli podle § 62 a násl. Notářského řádu.¹⁰⁰ Stejný názor jako J. Dědič zastává I. Štenglová,¹⁰¹ podle které usnesení valné hromady není právním úkonem společníků, respektive akcionářů, ani společnosti, neboť je přijímáno orgánem společnosti, tedy valnou hromadou. Usnesení valné hromady považuje za jinou právní skutečnost rovněž I. Pelikánová,¹⁰² která tvrdí, že ačkoli valná hromada vytváří vůli společnosti, není způsobilá k tomu, aby tato vůle byla projevem navenek. Z tohoto důvodu nelze nahlížet na usnesení valné hromady jako na právní úkon společníků, akcionářů ani společnosti. J. Dědič společně s I. Štenglovou odůvodnili svá tvrzení pomocí ustanovení § 2 občanského zákoníku, dle kterého občanskoprávní vztahy vznikají též na základě jiných právních skutečností, se kterými zákon spojuje vznik, změnu nebo zánik těchto vztahů.¹⁰³ Za tyto skutečnosti lze považovat právní událost, vyhotovení věci či konstitutivní rozhodnutí státního orgánu. Zároveň výše zmínění teoretici přirovnávají usnesení valné hromady ke konstitutivnímu rozhodnutí státního orgánu, neboť stát jakožto právnická osoba vyjadřuje svoji vůli prostřednictvím orgánů, které jsou k tomu zákonem oprávněni.¹⁰⁴

K závěru, že usnesení valné hromady je svoji právní povahou jinou právní skutečností lze dospět rovněž na základě skutečnosti, dle které valná hromada

---

⁹⁹ ŠTENGLOVÁ, I., DĚDIČ, J. Je usnesení valné hromady právním úkonem? *Právní rozhledy*, 1999, č. 5, s. 231 a násl.

¹⁰⁰ DĚDIČ, J. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář*. Praha : Prospektrum, 1997, s. 367

¹⁰¹ DĚDIČ, J., KRÍŽ, R., ŠTENGLOVÁ, I. *Akciové společnosti*. 4. přepracované vydání. Praha : C. H. Beck, 2001, s. 204 a násl.

¹⁰² PELIKÁNOVÁ, I. *Komentář k obchodnímu zákoníku*. 2. díl. Praha : Linde, 1997, s. 86 a násl.

¹⁰³ ŠTENGLOVÁ, I. DĚDIČ, J. Je usnesení valné hromady právním úkonem? *Právní rozhledy*, 1999, č. 5, s. 231 a násl.

¹⁰⁴ tamtéž

není oprávněna vydávat právní úkony. Dalším argumentem je skutečnost, že usnesení nesplňuje veškeré požadované náležitosti, jež má právní úkon obsahovat. Toto lze podložit faktem, že u usnesení, vydané valnou hromadou, nelze přezkoumat některé náležitosti, ačkoli by je jako právní úkon mělo mít, např. nelze přezkoumat svobodu a určitost vůle.¹⁰⁵

Významné stanovisko k této problematice zaujal Nejvyšší soud svým rozhodnutím ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. 1 Odon 88/97,¹⁰⁶ dle kterého není usnesení valné hromady právním úkonem, ale že se jedná o jinou právní skutečnost dle § 2 odst. 1 OZ. Nejvyšší soud tento výrok odůvodnil tím, že valná hromada není orgánem, který je způsobilý činit právní úkony jménem společnosti. Ačkoli se toto rozhodnutí týkalo valné hromady akciové společnosti, lze jej aplikovat rovněž na společnost s ručením omezeným. Toto stanovisko Nejvyšší soud dále rozšířil ve svém rozhodnutí ze dne 17. 6. 2003,¹⁰⁷ dle kterého nelze za právní úkon považovat ani rozhodnutí jediného společníka při výkonu působnosti valné hromady.¹⁰⁸ Opět lze toto rozhodnutí aplikovat na akciovou společnost.

Z výše uvedeného rozhodnutí Nejvyššího soudu¹⁰⁹ rovněž vyplývá, že ustanovení obchodního a občanského zákoníku, jež se týkají absolutní a relativní neplatnosti, zde nelze uplatnit. Ačkoli Nejvyšší soud tento svůj rozsudek stále zastává, lze v judikatuře nalézt případy, ve kterých se příklání k variantě opačné, tedy že usnesení je právním úkonem. Jako příklad lze uvést rozhodnutí ze dne 25. 11. 2008,¹¹⁰ kde Nejvyšší soud judikoval, že na usnesení valné hromady nebo rozhodnutí jediného akcionáře při výkonu působnosti valné hromady je za určitých okolností nutné pomocí analogie aplikovat ustanovení, která upravují výklad a platnost právních úkonů.

---

¹⁰⁵ ŠTENGLOVÁ, I., DĚDIČ, J. Je usnesení valné hromady právním úkonem? *Právní rozhledy*. 1999, č. 5, s. 232

¹⁰⁶ viz *Soudní judikatura*, 1998, č. 8, s. 182 a násl.

¹⁰⁷ rozsudek Nejvyššího soud ČR ze dne 17. 6. 2003, sp. zn. 29 Odo 882/2002

¹⁰⁸ DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 268

¹⁰⁹ rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. 1 Odon 88/97

¹¹⁰ usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 11. 2008, sp. zn. 29 Cdo 3646/2008

I přes veškerá rozhodnutí, jež učinil Nejvyšší soud, zůstává právní povaha usnesení valné hromady stále sporné téma.

Osobně se přikláním k názoru, že usnesení valné hromady je právním úkonem, neboť vykazuje podstatný znak právního úkonu, tj. projev vůle. Jedná se o projev vůle, který je vytvářen kolektivním orgánem, v tomto případě valnou hromadou. Jak již bylo zmíněno, na valné hromadě společníci, respektive akcionáři, rozhodují prostřednictvím hlasování. Jelikož se jedná o hlasování, jež vykonávají fyzické osoby, soudím, že se jedná o jejich projev vůle, který je učiněn svobodně a vážně. Rovněž považuji za nelogické, aby na základě pouhé nemožnosti přezkoumání určitých náležitostí byl automaticky vyvozován závěr, že tyto náležitosti usnesení neobsahuje.

2.3 Nová právní úprava

V souvislosti s rekodifikací soukromého práva jsou vneseny do naší právní úpravy nové pohledy a pojetí nejen soukromého práva jako celku, ale rovněž jednotlivých institutů, které ačkoli jsou doposud známé, doznaly značných odlišností. Především došlo ke změně pojetí právnické osoby. Nový občanský zákoník - zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník¹¹¹ (dále jen „NOZ“) je založen na fikční teorii, podle které právnická osoba nemá vlastní vůli, ale je jí přiřítána vůle určitých fyzických osob, neboť pouze ty mohou mít vlastní vůli. Nový občanský zákoník oproti stávající úpravě neobsahuje žádná ustanovení, jež se týkají svéprávnosti právnické osoby. Pouze v ustanovení § 118 NOZ nalezneme, že právnická osoba má právní osobnost od svého vzniku do svého zániku.¹¹²

Oproti současné právní úpravě nenalezneme v novém občanském zákoníku pojem právní úkon. Místo něho bude nově používán termín právní jednání (§ 554 a násl. NOZ). Obsahem právního jednání bude projev vůle, jenž bude muset být dostatečný, určitý, srozumitelný a musí s ním být spojeny následky, jež jsou vyjádřeny v tomto projevu vůle, neboť v opačném případě by se jednalo pouze

¹¹¹ zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In. Sbírka zákonů. 22. 3. 2012

¹¹² DĚDIČ, J. K právní povaze usnesení valné hromady v rekodifikaci soukromého práva. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 11, s. 325 a 326

o zdánlivé právní jednání (§ 551 a násl. NOZ). Hlasování společníků, respektive akcionářů na valné hromadě tak bude bezpochyby právním jednáním, neboť se jedná o projev vůle, kterým si přeje nebo naopak nepřeje způsobit právní následky vyplývající z návrhu usnesení valné hromady.¹¹³ Dle názoru J. Dědiče¹¹⁴ je podle nového občanského zákoníku právním jednáním rovněž návrh usnesení valné hromady, neboť se jedná o projev vůle fyzické osoby, která je jeho předkladatelem nebo zástupcem. Tato fyzická osoba sleduje cíl vyvolat právní následky spojené s přijetím takového usnesení. Podstatné také je, že bez návrhu by nemohlo být usnesení valné hromady přijato. Dále uvádí, že bude nutné na hlasování o návrhu usnesení a na samotný návrh usnesení valné hromady aplikovat nejen ustanovení občanského zákoníku o právních jednáních, ale rovněž ustanovení, jež se týká právních jednání zdánlivých či neplatných. Rovněž je důležité zmínit, že na základě nové právní úpravy bude neplatnost usnesení valné hromady vždy neplatností relativní.¹¹⁵

V souvislosti s usnesením valné hromady je důležité připomenout, že nová právní úprava již nebude vyžadovat písemnou formu usnesení valné hromady. Obsah usnesení však bude muset být obsažen v zápise, jenž bude pořizován z jednání valné hromady.

---

¹¹³ DĚDIČ, J. K právní povaze usnesení valné hromady v rekonstrukci soukromého práva. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 11, s. 326

¹¹⁴ viz tamtéž

¹¹⁵ DĚDIČ, J. K právní povaze usnesení valné hromady v rekonstrukci soukromého práva. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 11, s. 329

3 VADY USNESENÍ VALNÉ HROMADY

Právní teorie rozděluje vady, kterými může být usnesení valné hromady zatíženo, na formální a materiální, což následně vede k neplatnosti či dokonce nicotnosti usnesení. Považuji za nezbytné nejprve vymezit náležitosti, které musí usnesení valné hromady obsahovat, aby se dalo vůbec o usnesení valné hromady hovořit.

3.1 Náležitosti usnesení

Náležitosti jako takové lze rozdělit na náležitosti povinné neboli obligatorní a náležitosti dobrovolné neboli fakultativní.¹¹⁶ V současné právní úpravě nenajdeme, až na dvě výjimky, žádná ustanovení, jež se týkají obligatorních náležitostí, které by mělo usnesení valné hromady obsahovat. Prvou výjimkou je situace, kdy usnesením byla schválena přeměna společnosti. Druhou výjimku představuje usnesení, kterým byla schválena změna výše základního kapitálu společnosti.¹¹⁷ Mimo tyto dvě výjimky nejsou akcionáři, respektive společníci, při formulaci usnesení a jeho přijímání nikterak omezováni.¹¹⁸

Vzhledem k tomu, že na jednání valné hromady je hlasováno o předkládaných návrzích, je nezbytné, aby obsah přijatého usnesení byl v souladu s předkládaným návrhem, neboť je na něm usnesení závislé. Rovněž musí usnesení směřovat k založení, popřípadě odmítnutí následků, které jsou zamýšleny v předkládaném návrhu.¹¹⁹ Podstatné také je, aby usnesení valné hromady bylo přijato jasně a určitě, jednoznačně a srozumitelně (analogicky § 37 OZ), jinak je dle § 131 ObchZ neplatné.¹²⁰ V neposlední řadě je žádoucí, aby přijaté usnesení valné hromady bylo v souladu nejen s právními předpisy, společenskou smlouvou, zakladatelskou listinou a stanovami společnosti, ale je

¹¹⁶ DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 275

¹¹⁷ viz DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 275 a násl.

¹¹⁸ DVOŘÁK, T. O usnesení valné hromady společnosti s ručením omezeným. *Právní fórum*, 2011, č. 10, s. 459

¹¹⁹ RADA, I. Neplatnost a nicotnost usnesení (nejen) valné hromady. *Právní rádce*, 2009, č. 1, s. 11

¹²⁰ viz rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. 8. 2003, sp. zn. 29 Odo 1013/2002

též nutné, aby bylo v souladu s dobrými mravy a s pravidly poctivého obchodního styku. Jak uvádí T. Dvořák,¹²¹ usnesení valné hromady musí být rovněž v souladu nejen s mezinárodní smlouvou, k jejíž ratifikaci dal Parlament ČR souhlas, Česká republika je jí vázaná a je součástí českého právního řádu,¹²² ale také s právními předpisy Evropské unie. Výše zmíněný autor se rovněž přiklání k názoru, že není vyloučeno, aby se usnesení valné hromady dostalo do rozporu s právními předpisy vydané obcemi či kraji.

Platná právní úprava rovněž vyžaduje, aby usnesení valné hromady mělo písemnou formu. Tato povinnost byla zavedena až novelou¹²³ obchodního zákoníku, jež nabyla účinnosti dne 1. 1. 2002. Před tímto datem bylo možné přijmout usnesení i v ústní podobě, neboť tato varianta nebyla zákonem vyloučena. Současně byla zavedena povinnost, aby byl o valné hromadě pořízen zápis, a je-li pro přijetí usnesení potřebná dle zákona tzv. kvalifikovaná většina, musí být pořízen notářský zápis.

3.2 Formální vady

Usnesení valné hromady je zatíženo formálními („*procedurálními*“) vadami tehdy, nebyly-li splněny podmínky, které právní předpis, zakladatelské dokumenty nebo stanovy společnosti požadují pro právní vznik usnesení.¹²⁴

Formální vady nejsou spojeny pouze s již přijatým usnesením, ale mohou nastat daleko dříve, než je uskutečněno samotné zasedání valné hromady. Jde o případy, kdy k vadám došlo v procesu svolávání valné hromady. Tyto vady mohou spočívat ve všech jeho etapách.¹²⁵ Mezi ně lze zařadit situace, kdy byla valná hromada svolána osobou, jež k takovému úkonu nemá oprávnění. Vzhledem k tomu, že společníci či akcionáři bývají o konání valné hromady obeznámeny

¹²¹DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 304 a 305

¹²² viz čl. 10 Ústavy ČR (zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů)

¹²³ zákon č. 501/2001 Sb. kterým se mění zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

¹²⁴ VÍTEK, J. *Neplatnost usnesení valné hromady s. r. o.* 1. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, s. 25

¹²⁵ viz HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 261 a násl.

pozvánkou na valnou hromadu či oznámením o konání valné hromady, je nezbytné, aby pozvánka (oznámení) obsahovala zákonné náležitosti, a hlavně aby byla dodržena lhůta, ve které má být odeslána. Dalším případem, kdy je usnesení zatíženo formální vadou je situace, kdy pozvánka na konání valné hromady nebyla doručena v předepsané lhůtě. Zde však existuje výjimka. Pokud se společníci (akcionáři) zasedání valné hromady zúčastní, ačkoli jim nebylo včas oznámeno její konání a souhlasí s programem zasedání, dochází automaticky ke zhojení vad a současně odpadá důvod, pro který bylo možné podat návrh na vyslovení neplatnosti, což lze dovodit z ustanovení § 131 odst. 3 písm. c) ObchZ.

Formální vady mohou být spjaty rovněž se samotným průběhem konání valné hromady, včetně přijímání rozhodnutí.¹²⁶ Tyto vady mohou souviset s hlasováním na valné hromadě. Dále mohou vzniknout při jednání valné hromady nebo tehdy, pokud nebyla dodržena předepsaná forma usnesení.¹²⁷

Důvodem vzniku vad, jež souvisejí s hlasováním na valné hromadě, je skutečnost, že nebyl dodržen potřebný počet hlasů, který je zapotřebí k tomu, aby daný bod programu byl přijat či odmítnut. Obdobně je tomu též, pokud byly při hlasování neoprávněně uplatněny hlasy anebo tehdy, nebyla-li dodržena pravidla pro usnášení. Formální vadou je usnesení valné hromady zatíženo i tehdy, byla-li na zasedání valné hromady projednávána otázka, jež nebyla uvedena v programu na pozvánce a takového zasedání se nezúčastnili všichni společníci (§ 129 ObchZ). V případě akciové společnosti obchodní zákoník vyžaduje v tomto případě nejen účast všech akcionářů, ale současně vyžaduje jejich souhlas (§ 185 odst. 4 ObchZ).

Obchodní zákoník vyžaduje, aby z každého jednání valné hromady byl pořízen zápis. V případech, kdy valná hromada rozhoduje o otázkách, k jejichž přijetí je zapotřebí tzv. kvalifikovaná většina, vyžaduje dokonce sepsání

---

¹²⁶ viz HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 265 a násl.

¹²⁷ VÍTEK, J. *Neplatnost usnesení valné hromady s. r. o.* 1. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, s. 26

notářského zápisu. Byla-li tato povinnost porušena a notářský zápis pořízen nebyl, pak i zde se jedná o formální vadu, kterou je usnesení valné hromady zatíženo.¹²⁸

3.3 Materiální vady

Materiální vady neboli vady obsahové spočívají v neshodě přijatého usnesení s heteronomním (např. zákon) anebo s autonomním (např. stanovy společnosti) právem.¹²⁹ Přijaté usnesení může být v rozporu též se společenskou smlouvou či zakladatelskou listinou. Přijala-li však valná hromada na zasedání valné hromady zároveň změnu společenské smlouvy, ve smyslu obsahu přijatého usnesení, dochází ke zhojení vad a odpadá tak důvod postupovat dle ustanovení § 131 ObchZ pro obsahové vady usnesení.¹³⁰ Toto lze bezpochyby vztáhnout také na případy, kdy je usnesení v rozporu se stanovami společnosti či jinými zakladatelskými dokumenty.

Obsahově vadná usnesení jsou rovněž ta, která byla přijata na základě nedostatečných podkladů o hospodaření společnosti.¹³¹ O materiální vadu, jež způsobuje neplatnost usnesení, se jedná i za situace, kdy se přijaté usnesení dostalo do rozporu s dobrými mravy (§3 odst. 1, 39 OZ), popřípadě do rozporu s pravidly poctivého obchodního styku dle ustanovení § 265 ObchZ, podle kterého výkon práva, který je v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku nepožívá právní ochrany.¹³² Rozpor s dobrými mravy lze definovat jako rozpor se společensky uznávaným míněním, které ve vzájemných vztazích mezi lidmi určuje, jaký má být obsah jejich jednání, aby byl v souladu s obecnými morálními zásadami demokratické společnosti.¹³³ Všeobecně lze však dobré mravy a pravidla poctivého obchodního styku obtížně jednoznačně definovat. Při jejich posuzování bude nepochybně vždy záležet na konkrétní situaci.

---

¹²⁸ VÍTEK, J. *Neplatnost usnesení valné hromady s. r. o.* 1. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, s. 96

¹²⁹ VÍTEK, J. *Neplatnost usnesení valné hromady s. r. o.* 1. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, s. 95

¹³⁰ viz VÍTEK, J. *Neplatnost usnesení valné hromady s. r. o.* 1. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, s. 95

¹³¹ viz např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 9. 2001, sp. zn. 29 Odo 88/2001

¹³² DĚDIČ, J. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář.* Praha : Prospektrum, 1997, s. 782

¹³³ ŠVESTKA, J., JEHLIČKA, O. a kol. *Občanský zákoník. Komentář.* 10. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006, s. 257

Jako příklad v souvislosti s dobrými mravy lze uvést rozhodnutí Vrchního soudu,¹³⁴ podle kterého je usnesení valné hromady v rozporu s dobrými mravy pokud většinový společník rozhodl vahou svých hlasů proti vůli menšinového společníka tak, že menšinový společník byl zbaven určitých práv, která mu byla zaručena společenskou smlouvou, a na úkor menšinového společníka sám získal větší práva. Opět lze tento závěr soudu aplikovat na akciovou společnost. V souvislosti s dobrými mravy lze zmínit ještě rozhodnutí Nejvyššího soudu, a to rozhodnutí ze dne 25. 3. 2008,¹³⁵ ve kterém judikoval, že pokud je neplatnost usnesení valné hromady posuzována dle § 131 ObchZ nesmí se zapomenout na dobré mravy a z tohoto hlediska musí být také přezkoumáno.

V praxi může být obsah usnesení valné hromady zatížen vadou spočívající v chybách v psaní či počtech. Takovéto vady ovšem neplatnost usnesení nezakládají, pokud o významu usnesení nelze pochybovat.¹³⁶

---

¹³⁴ usnesení Vrchního soudu v Praze, ze dne 9. 2. 1998, sp. zn. 7 Cmo 253/98

¹³⁵ rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 3. 2008, sp. zn. 29 Cdo 2710/2007

¹³⁶ DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 319

4 NÁSLEDKY VADNÉHO USNESENÍ

Právní teorie rozlišuje usnesení, jež jsou zatížena určitou vadou na neplatná a nicotná. Odlišnost spočívá zejména v míře, v jaké odporují právním předpisům, zakládajícím dokumentům či stanovám společnosti.¹³⁷ Jak uvádí I. Rada,¹³⁸ je důležité rozlišovat mezi nicotným a neplatným usnesením, neboť pouze takto můžeme vyřešit problémy, které mohou v souvislosti s usnesením valné hromady vzniknout. K tomu, aby bylo usnesení nicotné, popřípadě neplatné, je zapotřebí, aby existovalo, tj. bylo přijato a zároveň bylo platné a účinné.

4.1 Platnost a účinnost

Platnost a účinnost jsou dva odlišné termíny, u kterých není vyloučeno, aby nastaly ve stejný okamžik. Snadno tak může dojít k jejich záměně. Platné usnesení valné hromady je takové usnesení, jež bylo přijato zákonem stanoveným způsobem a příslušným orgánem v rámci jeho působnosti. Podstatné také je, aby následně nebylo úspěšně napadeno návrhem na vyslovení neplatnosti podle § 131 ObchZ a § 183 ObchZ. Podmínkou platnosti usnesení je především jeho soulad s právními předpisy, společenskou smlouvou, zakladatelskou listinou nebo stanovami společnosti.¹³⁹ Usnesení se stává účinným okamžikem svého přijetí.¹⁴⁰ Nezbytným předpokladem účinnosti usnesení je tedy jeho platnost. Účinné usnesení je takové, na základě kterého nastávají předpokládané právní následky a vznikají tak práva a povinnosti. V případě, kdy tak stanoví zákon nebo samotné usnesení je možné, aby účinnost nastala později než okamžikem přijetí. Je-li účinnost vázána na určitý okamžik, jenž nastane později, musí být v daném usnesení tento okamžik uveden. Nebude-li tomu tak, platí, že usnesení nabývá účinnost ve stejný okamžik, ve kterém došlo k jeho přijetí. Není rovněž vyloučeno, aby nabytí účinnosti bylo vázáno na splnění určitých podmínek. V takovémto případě je nutné stanovené podmínky splnit. V souvislosti

¹³⁷ viz DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 321

¹³⁸ RADA, I. Neplatnost a nicotnost usnesení (nejen) valné hromady. *Právní rádce*, 2009, č. 1, s. 8

¹³⁹ DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 374

¹⁴⁰ DVOŘÁK, T. O usnesení valné hromady společnosti s ručením omezeným. *Právní fórum*, 2011, č. 10, s. 459 a násl.

s účinností usnesení valné hromady se nabízí otázka, zda je možná zpětná působnost usnesení. Jelikož je tato působnost vyloučena u právních předpisů, z logického uvážení lze dojít k závěru, že zpětná (retroaktivní) působnost je vyloučena také u usnesení valné hromady, což bylo koneckonců judikováno i v rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 16. 6. 1996, sp. zn. 2 Odon 25/96.¹⁴¹

Problematiku ohledně platnosti a účinnosti lze tedy uzavřít tím, že: „*Platnost a účinnost usnesení valné hromady jsou základní podmínkou pro to, aby právní účinky usnesení vůbec mohly nastat.*“¹⁴²

Je-li tedy usnesení platné, ale dosud neúčinné, pak i právní účinky nastanou nejdříve v den, ve kterém se usnesení stane účinné.¹⁴³

4.2 Neplatnost

„*Právní úprava v obchodním zákoníku vychází z principu, podle něhož obsahové či formální vady usnesení valné hromady, jakož i nedostatky při jeho přijímání, zakládají neplatnost usnesení.*“¹⁴⁴

Do kategorie neplatných usnesení lze zařadit ta usnesení, která jsou v rozporu s právními předpisy, společenskou smlouvou, zakladatelskou listinou nebo stanovami společnostmi.¹⁴⁵ Dalším důvodem neplatnosti usnesení valné hromady je jeho rozpor s dobrými mravy, a pokud použijeme na usnesení valné hromady obdobně ustanovení § 39 OZ, může být neplatné i tehdy, je-li v rozporu se zákonem nebo pro obcházení účelu a smyslu zákona.¹⁴⁶ Jelikož o vadách, kterými může být usnesení zatíženo, bylo pojednáno v předchozí kapitole, přistoupím rovnou k otázce, jež je spojena se samotnou neplatností.

¹⁴¹ Soudní judikatura, 1997, č. 8, s. 189 a násl.

¹⁴² DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 278

¹⁴³ DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 279

¹⁴⁴ ČECH, P. Ještě k neplatnosti a nicotnosti usnesení valné hromady, *Právní rádce*, 2009, č. 4, s. 19

¹⁴⁵ viz DVOŘÁK T., *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 304

¹⁴⁶ usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 12. 2007, sp. zn. 29 Odo 524/2006

Obecně lze neplatnost rozdělit na neplatnost absolutní a relativní.¹⁴⁷ V souvislosti s neplatností usnesení valné hromady dosud neexistuje jednoznačná odpověď na to, zda se jedná o tu či onu neplatnost. V literatuře a právních publikacích nalezneme několik názorů. Dle názoru I. Štenglové¹⁴⁸ se na usnesení valné hromady absolutní ani relativní neplatnost nevztahuje, neboť se nejedná o právní úkon. Jiný názor zastává I. Pelikánová,¹⁴⁹ podle které usnesení valné hromady bude buď absolutně, nebo relativně neplatným právním úkonem. Vždy ale bude záležet na konkrétních případech. Jiného názoru je M. Salačová,¹⁵⁰ která považuje neplatnost usnesení pouze jako relativní. K tomu uvádí, že pokud nebude ve lhůtě usnesení napadeno u soudu, bude nadále považováno za platné a bezvadné. S tímto tvrzením naopak nesouhlasí K. Eliáš,¹⁵¹ který neplatnost považuje výhradně za absolutní. Dále k tomu uvádí, že z ustanovení § 131 ObchZ nelze vyvodit, že by uplynutím tříměsíční lhůty došlo ke zhojení nedostatků, kterými je usnesení valné hromady zatíženo.

Ačkoli existuje několik názorů o tom, zda neplatnost usnesení je absolutní či relativní, rozhodující je rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. 1 Odon 88/97,¹⁵² ve kterém rozhodl, že ustanovení § 183 ve vztahu k § 131 ObchZ nezakládá relativní ani absolutní neplatnost usnesení valné hromady ve smyslu příslušných ustanovení občanského či obchodního zákoníku, která upravují platnost nebo účinnost právních úkonů. Tato ustanovení stanoví pouze lhůtu a podmínky přezkoumatelnosti daného usnesení soudem. Význam zde má následně skutečnost, že usnesení valné hromady není právním úkonem a tudíž ustanovení občanského a obchodního zákoníku, jež se týkají absolutní a relativní neplatnosti se na něj nevztahují.

---

¹⁴⁷ KNAPPOVÁ, M., ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J. a kol. *Občanské právo hmotné 1.* 4. aktualizované a doplněné vydání. Praha : ASPI, 2005, s. 163

¹⁴⁸ DĚDIČ, J., ŠTENGLOVÁ, I., KRÍŽ, R., ČECH, P. *Akciové společnosti.* 7. přepracované vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, 270 a násl.

¹⁴⁹ PELIKÁNOVÁ, I. *Komentář k obchodnímu zákoníku.* 2. díl. Praha : Linde Praha, 1995, s. 320, 321 a 516

¹⁵⁰ SALAČOVÁ, M. Právní následky vadného usnesení valné hromady akciové společnosti. *Právní rozhledy*, 1996, č. 12, s. 559

¹⁵¹ ELIÁŠ, K. Neplatnost usnesení valné hromady spol. s r. o. v novelizované úpravě obchodního zákoníku. *Ad Notam*, 1996, č. 5, s. 98

¹⁵² viz *Soudní judikatura*, 1998, č. 8, s. 182 a násl.

Přestože Nejvyšší soud rozhodl, že usnesení valné hromady není právním úkonem, a proto na něj nelze aplikovat ustanovení občanského ani obchodního zákoníku, jež se týkají absolutní a relativní neplatnosti, stále častěji se setkáváme s případy, kdy jsou na usnesení valné hromady aplikována ustanovení občanského zákoníku, která se týkají právního úkonu. Děje se tak cestou analogie. Jako příklad poslouží rozhodnutí Nejvyššího soudu,¹⁵³ jež se týkalo rozhodnutí členské schůze, kde bylo pomocí analogie použito ustanovení § 41 OZ. Toto rozhodnutí Nejvyššího soudu je aplikováno rovněž na usnesení valné hromady společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti.

T. Dvořák¹⁵⁴ k problematice relativní a absolutní neplatnosti dodává, že koncepce relativní neplatnosti je obsažena v ustanovení § 131 ObchZ, dle které se lze mj. dovolat neplatnosti ve zvláštním soudním řízení. Oproti tomu nicotné usnesení odpovídá koncepci absolutní neplatnosti.

4.3 Nicotnost

Právní teorie vedle pojmu „neplatnost“ zná a také používá pojem „nicotnost“. A to i přes to, že tento pojem není v pozitivním právu známý. Nicotné usnesení valné hromady lze považovat vedle neplatného usnesení za druhý typ vadných usnesení. Nicotná usnesení valné hromady jsou natolik zatížena vadami, že se o usnesení jako takovém vůbec nedá hovořit, a proto se na ně nahlíží jako by vůbec neexistovala, neboť nejsou schopna vyvolat jakékoli právní účinky.¹⁵⁵

„Je absolutně vyloučeno nicotná usnesení rušit, měnit, odvolávat, ratihabovat, konvalidovat atd. atp. Nicotné usnesení je vadné jednou provždy a neodvolatelně.“¹⁵⁶

---

¹⁵³ usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 29 Odo 701/2004

¹⁵⁴ viz DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 320

¹⁵⁵ DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 314

¹⁵⁶ DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 314

Nicotnost usnesení může nastat v několika případech. Jedním z nich je situace, kdy valná hromada při přijímání rozhodnutí překročila rámec svého oprávnění a rozhodla o záležitosti, jež nespadá do její kompetence, o čemž rozhodl i Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 30. 5. 2000,¹⁵⁷ které je rovněž aplikováno na společnosti s ručením omezeným. Soud zde konstatoval, že v případě, kdy valná hromada rozhodne o věci, ačkoli nepatří do její působnosti, neboť ji to zákon ani stanovy společnosti nedovolují, nemá takovéto rozhodnutí právní účinky. A to ani pro vnitřní poměry společnosti, ani ve vztahu ke třetím osobám.¹⁵⁸ Dalším případem nicotného usnesení je situace, kdy valná hromada udělí pokyny uvedené v poslední větě § 194 odst. 4 ObchZ, k obchodnímu vedení statutárnímu orgánu společnosti.¹⁵⁹ Právní úprava vyžaduje, aby usnesení bylo přijato osobami, které jsou k tomu výlučně oprávněny. V opačném případě je takto přijaté usnesení považováno za nicotné.¹⁶⁰ Tato situace nastane, byla-li valná hromada složena z „nespolečníků“ jako celku.¹⁶¹ V případě, že se valné hromady zúčastní jak oprávněné tak i neoprávněné osoby, mohou být usnesení přijata na této valné hromadě, napadena pouze jako neplatná. O nicotnosti takového usnesení nebude možné uvažovat.¹⁶²

V praxi může dojít k situaci, kdy valná hromada, ačkoli byla složena z oprávněných osob, o určitém usnesení nikdy nejednala ani nehlasovala, tudíž nedošlo ani k jeho přijetí. Toto usnesení, která reálně neexistuje, respektive existuje jen zdánlivě,¹⁶³ je rovněž zařazeno mezi nicotná usnesení.

Podle platné právní úpravy mají oprávněné osoby možnost domoci se vyslovení nicotnosti usnesení valné hromady, a to v souvislosti s řízením před soudem podle ustanovení § 200e odst. 5 o. s. ř.. Na základě zmíněného paragrafu soud při posuzování usnesení valné hromady v řízení o neplatnost usnesení valné

¹⁵⁷ usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 5. 2000, sp. zn. 32 Cdo 524, 525/2000

¹⁵⁸ viz DĚDIČ, J., ŠTENGLOVÁ, I., KRÍŽ, R., ČECH, P. *Akciové společnosti*. 7. přepracované vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 301

¹⁵⁹ rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 8. 2008, sp. zn. 5 Tdo 488/2008

¹⁶⁰ např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 8. 10. 2008, sp. zn. 29 Odo 1639/ 2006

¹⁶¹ RADA, I. Neplatnost a nicotnost usnesení (nejen) valné hromady. *Právní rádce*, 2009, č. 1, s. 13

¹⁶² ČECH, P. Ještě k neplatnosti a nicotnosti usnesení valné hromady. *Právní rádce*, 2009, č. 4, s.

21

¹⁶³ DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011, s. 315

hromady rozhodne o tom, že je nicotné i bez návrhu.¹⁶⁴ Pravomocný výrok soudu je dle § 131 odst. 7 ObchZ závazný pro každého.¹⁶⁵ Tímto způsobem, jenž byl zaveden novelou, která byla provedena zákonem č. 420/2009 Sb.,¹⁶⁶ s účinností od 1. 12. 2009 došlo ke zjednodušení možnosti domoci se prohlášení nicotnosti usnesení valné hromady. Dříve soud v případě, že při projednávání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení shledal, že je usnesení nicotné, návrh automaticky zamítl. Následně odkázal oprávněnou osobu, aby se vyslovení nicotnosti domáhala pomocí nové žaloby podané dle § 80 písm. c) o. s. ř..

Na závěr této kapitoly bych uvedla, že v některých případech stále není jednoduché učinit rozdíl mezi neplatností a nicotností, neboť hranice mezi nimi je velmi tenká. Objasnit rozdílnost mezi těmito pojmy pro právní praxi nepomáhá ani teorie. Dle mého názoru problematika, jež se týká nicotnosti jako takové, je v mnohém přehlížena a z hlediska právní úpravy nedostatečně upravena. Proto bude nutné se touto problematikou nadále zabývat a v nezbytném rozsahu vytvořit změny, jež pomohou stanovit přesnější hranice mezi nicotností a neplatností.

---

¹⁶⁴ WINTEROVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní*. 6. aktualizované vydání, doplněné o předpisy evropského práva. Praha : Linde, 2011, s. 399

¹⁶⁵ HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 430

¹⁶⁶ zákon č. 420/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

5 ŘÍZENÍ O NEPLATNOST USNESENÍ

Cílem právní úpravy je chránit práva společníků, akcionářů a dalších oprávněných osob, stejně tak i práva třetích osob, která tato práva nabyly v dobré víře. K ochraně zájmů těchto osob slouží návrh na vyslovení neplatnosti. Tento návrh je zařazen mezi zvláštní typ určovacího návrhu,¹⁶⁷ u kterého se nevyžaduje prokazovat naléhavý právní zájem. Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 29. 6. 2005¹⁶⁸ rozhodl, že cílem návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady je umožnit určitému okruhu osob domoci se toho, aby usnesení, které bylo přijato v rozporu s právním předpisem nebo stanovami, soud prohlásil za neplatné. Rovněž omezil možnost zasahovat do vnitřních poměrů společnosti ze strany soudu a třetích osob.

Mají-li oprávněné osoby pochybnosti o zákonnosti usnesení, mohou jej dle ustanovení § 131 nebo § 183 ObchZ napadnout návrhem na vyslovení neplatnosti. V případě, že by se osoby nemohly domoci soudního přezkumu, bylo by porušeno jejich právo na spravedlivý proces, které je zaručeno v čl. 37 Listiny základních práv a svobod.¹⁶⁹ Platnost usnesení může být napadena v řízení podle § 131 ObchZ, případně v rejstříkovém řízení. Jiné možnosti právní úprava nepřipouští. Soud se návrhem na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady bude zabývat pouze tehdy, byl-li podán oprávněnou osobou a byly-li splněny zákonem stanovené podmínky.¹⁷⁰ Jednou z podmínek je rozpor napadeného usnesení s právními předpisy, zakladatelskými dokumenty či stanovami společnosti. V neposlední řadě musí být návrh na vyslovení neplatnosti podán oprávněným návrhovatelem v zákonem stanovené lhůtě.

---

¹⁶⁷ viz usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 1. 8. 2002, sp. zn. 29 Odo 11/2002

¹⁶⁸ usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 6. 2005, sp. zn. 29 Odo 442/2004

¹⁶⁹ DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 304

¹⁷⁰ DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 322

„O neplatnosti usnesení valné hromady rozhodují v ČR soudy. Řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady je občanským soudním řízením (§ 1 OSŘ).“¹⁷¹

Dle platné právní úpravy se řízení před soudem v soukromoprávních věcech dělí na sporná a nesporná. Jedním z nesporných řízení je právě to, které se týká vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady. Podstatou nesporného řízení je, že mezi účastníky řízení neexistuje spor o právo. Další odlišností oproti spornému řízení je, že zde navrhovatel nemusí prokazovat naléhavý právní zájem ve smyslu § 80 písm. c) zákona č. 99/1963Sb., občanský soudní řád (dále jen „o. s. ř.“).¹⁷²

Toto řízení je ovlivněno zásadou dispoziční, neboť může být zahájeno pouze a jen na návrh navrhovatele. Podle ustanovení § 96 odst. 1 o. s. ř. je navrhovatel oprávněn vzít zcela nebo zčásti svůj návrh zpět. V případě, že byl návrh podán, avšak navrhovatel jej vzal následně zpět, zaniká tak možnost ostatních aktivně legitimovaných osob napadnout nezákonné usnesení u soudu,¹⁷³ ne vždy je tomu tak.

„Jestliže navrhovatel vezme svůj návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady zpět, soud řízení nezastaví, jestliže je zde zvláštní zájem společníků, kteří návrh nepodalí (§131 odst. 10 a 11 obchod. zák.). Soud v tomto případě vydá a na úřední desce vyvěsí usnesení, v němž specifikuje projednávanou věc, uvede důvod, který by vedl k zastavení řízení, a způsob, jakým lze tuto překážku odstranit.“¹⁷⁴

Snahou je zde zabránit tzv. šikanozním žalobám. V případě, že do tří měsíců ode dne, kdy bylo usnesení vyvěšeno na úřední desce soudu, nepřistoupí nový navrhovatel a zároveň nebude odstraněna překážka, pak teprve soud řízení zastaví.

¹⁷¹ HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 311

¹⁷² viz rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 7. 2003, sp. zn. 22 Cdo 180/2003

¹⁷³ viz DVORÁK, T. *Akciová společnost a Evropská společnost*. 2. vydání, Praha : ASPI, 2009, s. 451

¹⁷⁴ MERITUM. *Obchodní právo*. Výkladová řada. 2. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, s. 428

Na základě ustanovení § 9 odst. 3 písm. b) o. s. ř. je k řízení věcně příslušný krajský soud. Místně příslušným soudem je pak krajský soud, u kterého je společnost, jejíž valná hromada vydala napadené usnesení, zapsaná v Obchodním rejstříku, tj. rejstříkový soud.¹⁷⁵ Jak je uvedeno v § 36a odst. 3 věta první o. s. ř., v řízení před krajským soudem, jakožto soudem prvního stupně, jedná a rozhoduje samosoudce.¹⁷⁶

Vedle zásady dispoziční je řízení o neplatnost usnesení valné hromady ovládáno zásadou vyšetřovací. Jelikož je soud povinen provést v nezbytném rozsahu dokazování (§ 120 odst. 2 o. s. ř.), nařizuje vždy jednání. Pouze ve výjimečných případech není potřeba, aby soud dokazování provedl. V takovémto případě není potřeba jednání nařizovat. Řízení je rovněž ovládáno zásadou koncentrace. V případě, že bylo podáno více návrhů vůči stejnému usnesení, dochází ze zákona ke spojení těchto soudních řízení. Tímto je vyloučeno, aby dva shodné návrhy, podané různými navrhovateli, byly projednány odděleně a odlišně.¹⁷⁷

„Nejde tak o litispendenci, ale naopak o zákonné spojení řízení.“¹⁷⁸

Účastníky tohoto řízení jsou podle § 94 odst. 1 věty první o. s. ř. navrhovatel a ti, o jejichž právech a povinnostech má být v řízení jednáno¹⁷⁹ – tj. tzv. třetí definice účastníků řízení.¹⁸⁰ Jelikož se jedná o nesporné řízení, vedlejší účastenství podle § 93 o. s. ř., není přípustné.¹⁸¹ S tímto tvrzením však nesouhlasí T. Dvořák, dle něhož vedlejší účastenství v řízení podle § 131 ObchZ vyloučeno

¹⁷⁵ WINTEROVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní*. 6. aktualizované vydání, doplněné o předpisy evropského práva. Praha : Linde, 2011, s. 399

¹⁷⁶ DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 339

¹⁷⁷ DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 340

¹⁷⁸ HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 427

¹⁷⁹ HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 316

¹⁸⁰ HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 344

¹⁸¹ viz usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 3. 2009, sp. zn. 7 Cmo 428/2008

není.¹⁸² Jak vyplývá z ustanovení § 35 odst. 1 písm. k) o. s. ř., může do zahájeného řízení ve věcech některých otázek obchodních společností, družstev a jiných právnických osob (§ 200e o. s. ř.) vstoupit státní zastupitelství.¹⁸³

V řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady navrhovatel nese důkazní břemeno a břemeno tvrzení. Navrhovatel je povinen tvrdit, že napadeným usnesením valné hromady byly porušeny právní předpisy, zakladatelské dokumenty nebo stanovy společnosti. Naopak není povinen tvrdit, že napadeným usnesením došlo k porušení jeho práv.¹⁸⁴ V návrhu musí rovněž uvést všechna skutková tvrzení, a to samostatně ke všem jednotlivým usnesením, která jsou návrhem napadena.¹⁸⁵ Podal-li navrhovatel návrh včas, není vyloučeno, aby i poté, co uplynula prekluzivní lhůta, rozšířil svá skutková tvrzení, neboť se jedná o pouhé rozšíření návrhu.¹⁸⁶

Jak vyplývá z ustanovení § 200e odst. 3 věty druhé o. s. ř.,¹⁸⁷ soud rozhoduje vždy usnesením, které se stává vykonatelné jeho doručením (§ 171 odst. 2 o. s. ř.). Vysloví-li soud, že usnesení valné hromady je neplatné, v takovémto případě neplatnost pouze deklaruje, stává se napadené usnesení neplatným ex tunc.¹⁸⁸ Paragraf 131 odst. 3 ObchZ obsahuje důvody, na základě jejichž existence soud návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady zamítne. Ať již soud rozhodne jakýmkoli způsobem, podstatné však je, že:

„Výrok pravomocného rozhodnutí soudu podle § 131 odst. 1, 2 nebo 3 je závazný pro každého (§ 131 odst. 7 ObchZ).“¹⁸⁹

---

¹⁸² viz DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 341

¹⁸³ HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 349

¹⁸⁴ usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 5. 2001, sp. zn. 29 Cdo 2337/2000

¹⁸⁵ HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 308

¹⁸⁶ viz usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 8. 2001, sp. zn. 29 Odo 71/2001

¹⁸⁷ DRÁPAL, L., BUREŠ, J., a kol. *Občanský soudní řád*. Komentář. 1. díl. (§ 1 až 200za). 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, s. 1504

¹⁸⁸ pozn. Napadené usnesení se stává neplatným od okamžiku kdy bylo přijato na valné hromadě.

¹⁸⁹ HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 423

V souvislosti s účinky pravomocného rozhodnutí soudu, kterým byla vyslovena neplatnost usnesení, je důležité rozlišovat, zda na základě daného usnesení, jakožto rozhodné skutečnosti byl proveden zápis do obchodního rejstříku či nikoli. V případě, že zápis proveden nebyl, rejstříkový soud se bude řídit rozhodnutím soudu a předmětné usnesení valné hromady bude rovněž považovat za neplatné. Naopak, pokud návrh na zápis do obchodního rejstříku byl podán dříve, než soud vyslovil neplatnost předmětného usnesení valné hromady, rejstříkový soud dané usnesení bude posuzovat samostatně.¹⁹⁰

Pravomocné rozhodnutí soudu zakládá rovněž překážku res iudicata.¹⁹¹ Podstatné však je, že až do okamžiku, kdy soud vysloví usnesení valné hromady za neplatné, popř. za nicotné, hledí se na takové usnesení jako na platné, byť by bylo jakkoli zatíženo závažnými vadami.¹⁹²

V praxi může nastat situace, kdy návrh podle ustanovení § 131 odst. 1 a 2 ObchZ nebude podán nebo podán byl, ale soud jej zamítl. V takovémto případě může být neplatnost usnesení valné hromady přezkoumána rejstříkovým soudem. V souvislosti s přezkumem platnosti či neplatnosti usnesení v rejstříkovém řízení není rejstříkový soud omezen žádnou lhůtou.¹⁹³ Jak je uvedeno v § 131 odst. 8 ObchZ lze neplatnost usnesení valné hromady přezkoumat v rejstříkovém řízení, ve kterém se rozhoduje o povolení zápisu skutečnosti založené usnesením valné hromady do obchodního rejstříku.¹⁹⁴

„Toto neplatí, jestliže se přijatým usnesením valné hromady o změně společenské smlouvy nebo stanov dostal do rozporu obsah stanov nebo společenské smlouvy s donucujícím ustanovením zákona, a v případech podle odstavce 9.“¹⁹⁵

---

¹⁹⁰ HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 428 a násl.

¹⁹¹ viz usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 9. 2001, sp. zn. 29 Odo 37/2001 nebo usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 29 Odo 530/2004

¹⁹² ČECH, P., Ještě k neplatnosti a nicotnosti usnesení valné hromady. *Právní rádce*, 2009, č. 4, s. 19

¹⁹³ DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 324

¹⁹⁴ viz RADA, I. Neplatnost a nicotnost usnesení (nejen) valné hromady, *Právní rádce*, 2009, č. 1, s. 5

¹⁹⁵ VÍTEK, J. *Neplatnost usnesení valné hromady s. r. o.*. 1. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, s. 111

Podle ustanovení § 131 odst. 9 ObchZ může rejstříkový soud zahájit řízení za účelem dosažení shody mezi skutečným stavem a stavem zápisu v obchodním rejstříku tehdy, existuje-li na zahájení tohoto řízení veřejný zájem a současně jím nebudou dotčena práva třetích osob, jež byla nabyta v dobré víře.¹⁹⁶ Toto řízení však může být zahájeno pouze ve lhůtě 3 let ode dne, kdy byly na základě daného usnesení skutečnosti zapsány do obchodního rejstříku.¹⁹⁷

5.1 Lhůty

Obchodní zákoník stanovil lhůty, ve kterých lze podat návrh na vyslovení neplatnosti usnesení, neboť včasné podání je jednou z podmínek, na základě které se navrhovatel může domoci svých práv. Platná právní úprava zná lhůtu subjektivní a objektivní. V tomto případě subjektivní lhůta činí 3 měsíce a počíná běžet ode dne konání valné hromady, nebo v případě, že valná hromada nebyla řádně svolána, počíná běžet lhůta rovněž v délce 3 měsíců ode dne, kdy se navrhovatel mohl dozvědět o konání valné hromady.¹⁹⁸ Naopak lhůta objektivní je delší, činí jeden rok, a počíná běžet ode dne, kdy se valná hromada skutečně konala. V tomto případě je nezbytné, aby byla valná hromada řádně svolána.¹⁹⁹ Obě lhůty jsou lhůty prekluzivní a zákon s jejich nedodržením spojuje nejen zánik nároku, ale také zánik samotného práva.²⁰⁰ Nebyl-li návrh ve lhůtě stanovené zákonem podán, právo podat návrh k soudu tím zaniká.²⁰¹ Lhůta, jež je stanovena pro podání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, je lhůtou hmotněprávní,²⁰² pro její zachování je nezbytné, aby byl návrh poslední den lhůty doručen soudu.

---

¹⁹⁶ VÍTEK, J. *Neplatnost usnesení valné hromady s. r. o.* 1. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, s. 111

¹⁹⁷ RADA. I. Neplatnost a nicotnost usnesení (nejen) valné hromady. *Právní rádce*, 2009, č. 1, s. 5

¹⁹⁸ usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 11. 2008, sp. zn. 29 Odo 333/2007

¹⁹⁹ ŠTENGLOVÁ, I., PLÍVA, S., TOMSA, M. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář*. 6. vydání. Praha : C. H. Beck, 2001, s. 477

²⁰⁰ KNAPPOVÁ, M., ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J. a kol. *Občanské právo hmotné 1. 4. aktualizované a doplněné vydání*. Praha : ASPI, 2005, s. 297

²⁰¹ HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 290

²⁰² viz usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 9. 5. 2000, sp. zn. 32 Cdo 4/2000

Lze shrnout, že pro úspěch v dané věci je nezbytné, aby subjektivní i objektivní lhůta byla dodržena, neboť zmeškání těchto lhůt nelze prominout.²⁰³ Marné uplynutí lhůty k podání návrhu způsobuje následnou nemožnost přezkumu neplatnosti usnesení valné hromady v řízení dle § 131, resp. § 183 ObchZ. V souvislosti s dodržением lhůt však existují výjimky. Prvou z nich je přezkum neplatnosti usnesení v rejstříkovém řízení, druhou přezkum neplatnosti usnesení o změně společenské smlouvy nebo stanov.²⁰⁴

5.2 Aktivní legitimace

V obchodním zákoníku nalezneme okruh osob, které jsou oprávněny podat návrh dle § 131 a § 183 ObchZ. Jedná se o výčet taxativní, tudíž nikdo jiný není k podání návrhu oprávněn. Oprávněnou osobou v případě společnosti s ručením omezeným je každý společník, jednatel, likvidátor, insolvenční správce nebo člen dozorčí rady. Obdobně je tomu u akciové společnosti, neboť § 183 ObchZ odkazuje na § 131 odst. 1 – 10 a 12 ObchZ. Aktivně legitimován je každý akcionář, člen představenstva, člen dozorčí rady, likvidátor a správce konkurzní podstaty.

Aktivně legitimovaná osoba (dále jen „navrhovatel“) je oprávněna podat návrh na vyslovení neplatnosti k soudu, má-li za to, že usnesení valné hromady je v rozporu s právními předpisy, zakladatelskými dokumenty či stanovami společnosti. Nezbytné je, aby byl navrhovatel k podání na vyslovení neplatnosti oprávněn v době, kdy podání návrhu činí. Na druhou stranu není rozhodující, zdali byl navrhovatel k tomuto úkonu oprávněn v okamžiku přijetí usnesení. Aktivní legitimace je přiznána i osobě, která se stala oprávněnou k podání návrhu až poté, co bylo přijato napadené usnesení, ale pouze tehdy, pokud je usnesením valné hromady přímo dotčena na svých právech.²⁰⁵

V případě, že navrhovatel ztratil postavení, jež jej opravňovalo k podání návrhu, současně dochází k zániku aktivní legitimace v řízení dle § 131 odst. 1

²⁰³ DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 324

²⁰⁴ viz. DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 324 a násl.

²⁰⁵ usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 6. 2009, sp. zn. 29 Cdo 4354/2008

ObchZ. Prokáže-li však tato osoba, že stále trvá její právní zájem na daném rozhodnutí, neboť může mít vliv na její poměry založené jejím vztahem ke společnosti, k zániku aktivní legitimace nedochází.²⁰⁶ Naopak je zcela vyloučeno, aby návrh na vyslovení neplatnosti usnesení podala samotná společnost, neboť nejenže není vymezena v § 131 ObchZ, ale zjm. proto, že by v řízení vystupovala na straně navrhovatele a zároveň na straně odpůrce.

5.3 Pasivní legitimace

Subjektu, vůči kterému je návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady podán, zákon přiznává pasivní legitimaci. Tímto subjektem může být pouze a jen společnost.²⁰⁷ A to společnost, jejíž valná hromada přijala usnesení, které je napadeno návrhem dle § 131, resp. § 183 ObchZ.

Za společnost jakožto právnickou osobu je dle platné právní úpravy oprávněn jednat statutární orgán,²⁰⁸ nejinak tomu je i v tomto případě. Podstatné je, aby za společnost jednala osoba, která nepodala návrh na vyslovení neplatnosti. Byl-li návrh na vyslovení neplatnosti podán jednatelem (všemi jednatelemi), respektive všemi členy představenstva, pak je společnost v řízení zastupována členem dozorčí rady, kterého si společnost určí. Není-li možné, aby společnost zastupoval člen dozorčí rady, nebo pokud valná hromada neurčila společnosti zástupce do tří měsíců od okamžiku doručení návrhu společnosti, ustanoví soud společnosti opatrovníka podle § 29 odst. 2 o. s. ř.. Podle poslední věty § 21 odst. 5 o. s. ř. může v téže věci za právnickou osobu jednat současně pouze jediná osoba. Není však vyloučena možnost, aby se jednotlivé oprávněné osoby při jednotlivých soudních jednání v téže věci střídaly.²⁰⁹ Podle § 21 odst. 4 o. s. ř. nemůže za právnickou osobu jednat ten, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy právnické osoby.

²⁰⁶ usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 1. 8. 2002, sp. zn. 29 Odo 11/2002

²⁰⁷ DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 338

²⁰⁸ pozn. Statutárním orgánem společnosti s ručením omezeným je jednatel (jednatelé), u akciové společnosti je jím představenstvo společnosti.

²⁰⁹ viz VÍTEK, J. *Neplatnost usnesení valné hromady s. r. o.*. 1. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, s. 132

V praxi může nastat situace, kdy v průběhu řízení o vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady dojde k zániku společnosti. Zanikne-li společnost s právním nástupcem, je možné v řízení dále pokračovat právě s právním nástupcem společnosti.²¹⁰ Naopak, pokud došlo k zániku společnosti bez právního nástupce, řízení bude dle § 104 odst. 1 o. s. ř. zastaveno, neboť společnost svým zánikem ztratila způsobilost být účastníkem řízení.²¹¹

5.4 Důvody pro nevyslovení neplatnosti

Platná právní úprava obsahuje výčet podmínek a důvodů, za kterých soud neplatnost usnesení valné hromady nevysloví, a to ani tehdy, byly-li splněny veškeré podmínky, za kterých by jinak neplatnost napadeného usnesení vyslovil. Tímto zákon chrání práva třetích osob, jež nabyly v dobré víře. Výčet důvodů a podmínek, pro které soud neplatnost nevysloví, nalezneme v ustanovení § 131 odst. 3 ObchZ. Jedná se o vymezení alternativní. Existuje-li tedy buď jen jeden z důvodů, pro který nebude neplatnost vyslovena, soud není povinen zjišťovat, zda existují či neexistují další důvody pro nevyslovení neplatnosti usnesení.²¹²

Prvým důvodem (§ 131 odst. 3 písm. a) ObchZ), kdy soud neplatnost usnesení nevysloví, je situace, kdy přijatým usnesením došlo k porušení právního předpisu, společenské smlouvy, zakladatelské listiny či stanov společnosti, avšak nevznikly tímto porušením závažné právní následky ve vztahu ke společnosti ani k osobám, kterých se přijaté usnesení týkalo. Závěr o tom, že se jedná o nepodstatné porušení práva, nebo že porušením nevznikly závažné právní následky, soud učiní až poté, co uzavřel, že napadeným usnesením valné hromady došlo k porušení právních předpisů, společenské smlouvy, zakladatelské listiny popřípadě stanov společnosti.²¹³ Dalším důvodem (§ 131 odst. 3 písm. b) ObchZ), pro který soud neplatnost napadeného usnesení nevysloví je situace, kdy by případným vyslovením neplatnosti byla způsobena újma třetím osobám, jež nabyly práva v dobré víře. V pochybnostech se má za to, že práva byla nabyta

²¹⁰ viz usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 9. 2008, sp. zn. 29 Cdo 2968/2008

²¹¹ HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společností s ručením omezeným*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2011, s. 279

²¹² viz usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 29 Odo 445/2004

²¹³ viz usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 6. 2003, sp. zn. 29 Odo 393/2003

v dobré víře. Naopak třetí osoby, které o neplatnosti věděly, v dobré víře nejsou. Za třetí osoby jsou považovány ty, jež nejsou společností a dále ty, které nejsou dle § 131 odst. 1 ObchZ oprávněny podat návrh na vyslovení neplatnosti, zjm. se bude jednat o dlužníky, věřitele nebo např. zaměstnance společnosti.²¹⁴ Na základě ustanovení § 131 odst. 3 písm. c) ObchZ soud neplatnost napadeného usnesení nevysloví, pokud se neplatnosti dovolává pouze osoba, která nesvolala valnou hromadu řádně, ačkoli tak učinit měla a dále tehdy, pokud se jednání valné hromady, jež byla svolána v rozporu se zákonem, zúčastnili všichni společníci (akcionáři) anebo společníci (akcionáři), kteří na jednání nebyli přítomni a následně vyslovili souhlas s přijatým usnesením.

5.5 Soudní řízení ve věci ochrany společníků

„Protože porušení zákona, společenské smlouvy, zakladatelské listiny anebo stanov při přijímání usnesení valné hromady je velmi vážným zásahem do práv společníků, zakládá pro ně ustanovení § 131 odst. 4 možnost domoci se nejen náhrady škody, kterou utrpěli v důsledku porušení práva rozhodováním valné hromady, ale i možnost domoci se přiměřené satisfakce.“²¹⁵

Na základě platné právní úpravy mají společníci, respektive akcionáři, právo na náhradu škody a přiměřené zadostiučinění tehdy, pokud byl návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady úspěšný, anebo pokud byl soudem zamítnut z důvodů vymezených v § 131 odst. 3 ObchZ. Právo domáhat se náhrady škody a přiměřeného zadostiučinění je přiznáno osobě, která podala návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady v rámci tohoto návrhu. Rovněž je tento nárok přiznán osobám, které návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady nepodaly. Ty se jej mohou domáhat pouze prostřednictvím samostatné žaloby.

²¹⁴ DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*, Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 348

²¹⁵ ŠTENGLOVÁ, I., PLÍVA, S., TOMSA, M. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář*. 13. vydání. Praha : C. H. Beck, 2010, s. 479

„S řízením podle § 131 obch. z. je ex lege spojeno řízení o náhradu škody, která vznikla z tohoto neplatného usnesení (§113a o. s. ř.).“²¹⁶

Z uvedené citace vyplývá, že soud, který rozhoduje o vyslovení neplatnosti usnesení, v rámci stejného řízení rozhodne také o náhradě škody.

Společníci a akcionáři mají rovněž právo na přiměřené zadostiučinění za porušení jejich základních práv. Toto přiměřené zadostiučinění může být poskytnuto i v penězích. Podstatné však je, aby společník nebo akcionář uplatnil právo ve lhůtě, stanovené v § 131 odst. 1 ObchZ k podání návrhu na vyslovení neplatnosti nebo ve lhůtě tří měsíců ode dne, kdy se rozhodnutí soudu, kterým zamítl návrh dle § 131 odst. 3 ObchZ, stalo pravomocným.²¹⁷ Akcionář nebo společník může požadovat přiměřené zadostiučinění i tehdy, pokud mu usnesením žádná škoda nevznikla. Naopak přiměřeného zadostiučinění se nemohou domáhat, pokud návrh dle § 131 odst. 1 ObchZ nebyl podán, nebo pokud bylo řízení zastaveno, anebo byl-li návrh soudem zamítnut z jiných důvodů než jsou uvedeny § 131 odst. 3 ObchZ.²¹⁸

5.6 Neplatnost usnesení valné hromady – nová právní úprava

V souvislosti s novou právní úpravou zůstane právo na vyslovení neplatnosti i nadále zachováno, a to i přes tu skutečnost, že zákon o obchodních korporacích²¹⁹ již nebude obsahovat komplexní úpravu neplatnosti usnesení valné hromady. Zákon o obchodních korporacích vymezuje pouze aktivně legitimované osoby, rozšiřuje důvody neplatnosti a doplňuje zvláštní úpravu lhůty pro podání návrhu, pokud bylo usnesení přijato mimo valnou hromadu, dodatečně nebo rozhodl v působnosti valné hromady jediný

²¹⁶ DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 353

²¹⁷ DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 354

²¹⁸ viz usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 8. 2010, sp. zn. 7 Cmo 336/2009

²¹⁹ zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In. Sbirka zákonů. 22. 3. 2012

společník.²²⁰ V ostatních případech odkazuje na nový občanský zákoník,²²¹ konkrétně na ustanovení § 258 až § 262 NOZ, jež se týkají neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku. Aktivní věcná legitimace k podání návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady je dle ustanovení § 191 odst. 1 NZOK přiznána každému společníkovi, jednateli, členu dozorčí rady pokud byla ve společnosti zřízena nebo likvidátorovi. Bude-li se jednat o usnesení přijaté valnou hromadou akciové společnosti, bude se moci neplatnosti domáhat každý akcionář, člen představenstva, dozorčí rady nebo likvidátor (§ 428 odst. 1 NZOK). Osoby, kterým je přiznána aktivní legitimace, se mohou dovolat neplatnosti usnesení valné hromady, dle ustanovení občanského zákoníku o neplatnosti rozhodnutí členské schůze spolku tehdy, je-li usnesení v rozporu s právními předpisy nebo společenskou smlouvou anebo stanovami společnosti. Příčinou neplatnosti přijatého usnesení je rovněž jeho rozpor s dobrými mravy (§ 191 odst. 2 a § 428 odst. 2 NZOK). Jiné důvody, jež způsobí neplatnost právního jednání dle nového občanského zákoníku, se na usnesení valné hromady neaplikují. Oproti stávající právní úpravě, nebude aktivně legitimován k návrhu na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady insolvenční správce, neboť není vymezen ve výčtu oprávněných osob.

Právo aktivně legitimované osoby domáhat se vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady, je omezeno ustanovením § 192 odst. 2 resp. § 424 odst. 1 NZOK. Na základě těchto ustanovení se nemůže neplatnosti usnesení valné hromady dovolávat společník, respektive akcionář, který proti usnesení valné hromady nepodal protest, ledaže chybou zapisovatele či předsedy valné hromady nebyl zapsán. Rovněž se nemohou neplatnosti dovolávat, pokud na zasedání valné hromady nebyl přítomen navrhovatel anebo tehdy, nebylo-li možné zjistit důvody neplatnosti. Vyvstane-li sporná otázka ohledně podání protestu, platí vyvratitelná právní domněnka, že protest podán byl (§ 192 odst. 3 a § 424 odst. 2 NZOK).

---

²²⁰ DĚDIČ, J. K právní povaze usnesení valné hromady v rekodifikaci soukromého práva, *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 11, s. 329

²²¹ zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In. Sbíрка zákonů. 22. 3. 2012

„Toto omezení se nevztahuje na společníka, který nebyl přítomen na valné hromadě, ani na členy orgánů společnosti oprávněné domáhat se vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady bez ohledu na to, zda byli anebo nebyli přítomni na zasedání valné hromady nebo zda dali či nedali proti přijatému usnesení valné hromady protest.“²²²

Dle ustanovení § 259 NOZ (aplikováno na usnesení valné hromady), právo dovolat se neplatnosti usnesení zanikne do tří měsíců ode dne, kdy se o usnesení navrhovatel dozvěděl nebo se o něm dozvědět mohl. Nejpozději však do jednoho roku ode dne přijetí usnesení. Obdobně je tomu v případech, kdy bylo usnesení přijato mimo valnou hromadu anebo dodatečně. Lhůty se vztahují rovněž na případy, kdy rozhodl jediný společník, respektive akcionář v rámci působnosti valné hromady (§ 191 odst. 1 a 429 odst. 1 NZOK). Poté co uplynou výše zmíněné lhůty anebo tehdy, kdy návrhu na vyslovení neplatnosti nebylo vyhověno, nelze platnost usnesení valné hromady přezkoumat, nestanoví-li jiný právní předpis jinak (§ 192 odst. 1 a § 429 odst. 2 NZOK).

Paragraf 260 NOZ (opět aplikováno na usnesení valné hromady) uvádí, že soud neplatnost usnesení nevysloví, ačkoli předmětným usnesením byl porušen právní předpis či stanovy, ale bez závažných právních následků. Oproti stávající právní úpravě bude soud povinen zkoumat, zda zde existuje zájem společnosti, který má být chráněn a zároveň slouží k odůvodnění vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady i tehdy, došlo-li k nepodstatnému zásahu do práv.²²³ Rovněž soud neplatnost nevysloví, bylo-li by tím zasaženo do práv třetích osob, která nabyla v dobré víře (§ 260 odst. 2 NOZ).

Na základě nové právní úpravy se budou moci osoby, kterým právní předpis přiznává aktivní legitimaci, dle ustanovení § 193 odst. 1 a § 430 NZOK dovolat neplatnosti rozhodnutí jiných orgánů společnosti, pokud byla rozhodnutí vykonána v působnosti valné hromady.

---

²²² DĚDIČ, J. K právní povaze usnesení valné hromady v rekodifikaci soukromého práva, *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 11, s. 329

²²³ viz DĚDIČ, J. K právní povaze usnesení valné hromady v rekodifikaci soukromého práva, *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 11, s. 330

I nadále zůstane zachováno právo společníka, respektive akcionáře na přiměřené zadostiučinění (§ 193 odst. 2 a § 430 odst. 2 NZOK). Tohoto práva se mohou domáhat všichni společníci, respektive akcionáři tehdy, pokud společnost závažným způsobem porušila při svolání valné hromady či v průběhu konání valné hromady právo společníka, respektive akcionáře. Obdobně jako tomu bylo v souvislosti s vyslovením neplatnosti usnesení valné hromady, tak i zde je odkaz na ustanovení občanského zákoníku, která upravují právo člena spolku na přiměřené zadostiučinění (§ 261 NOZ). Domáhat se přiměřeného zadostiučinění se lze pouze v době, jež je stanovena pro podání návrhu, kterým se aktivně legitimovaná osoba domáhá vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady. Popřípadě jej lze podat do tří měsíců ode dne, kdy rozhodnutí soudu o zamítnutí návrhu dle § 260 NOZ nabylo právní moci. Namítne-li společnost, že právo na přiměřené zadostiučinění nebylo uplatněno ve výše zmíněných lhůtách, soud společníkovi, respektive akcionáři právo na přiměřené zadostiučinění nepřizná.

Oproti stávající platné právní úpravě nenalezneme v novém občanském zákoníku ani v zákoně o obchodních korporacích zvláštní úpravu, jež se týká náhrady škody, která vznikla v důsledku usnesení, které bylo vydáno v rozporu s právními předpisy, společenskou smlouvou nebo stanovami společnosti. Dle názoru J. Dědiče²²⁴ bude zřejmě nutné použít obecnou úpravu obsaženou v novém občanském zákoníku. Na tuto problematiku bude nejspíše aplikováno ustanovení § 579 odst. 2 NOZ dle kterého ten, kdo způsobil neplatnost právního jednání, nahradí škodu, která vznikla neplatností. Škodu nahradí straně, která o neplatnosti nevěděla.

---

²²⁴ DĚDIČ, J. K právní povaze usnesení valné hromady v rekodifikaci soukromého práva, *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 11, s. 331

6 SROVNÁNÍ S PRÁVNÍM ŘÁDEM RAKOUSKA A NĚMECKA

Česká republika měla vždy blízko k Rakousku a Německu nejen z hlediska historického, ale rovněž také politického a proto téměř shodný vývoj těchto zemí lze pozorovat i v právní oblasti.

V Rakousku, ale také v Německu je právní úprava akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným na rozdíl od právní úpravy České republiky vyňata z obchodního zákoníku. Každá ze společností je tak upravena v samostatném právním předpise. Nelze rovněž pochybovat o tom, že rakouské a německé právo se v mnohém shoduje. Někteří odborníci dokonce tvrdí, že se jedná pouze o jednu právní úpravu.

Ke komparaci českého práva s právní úpravou našich sousedů jsem přistoupila z toho důvodu, že právě k těmto zemím máme blízký vztah nejen z hlediska geografického, ale především proto, že právní řády jsou si v mnohém podobné. Nejinak tomu je ve spojitosti s úpravou valné hromady, jakožto orgánem společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti. I zde lze spatřovat shodnost s naší právní úpravou. Srovnání bude zaměřeno převážně na problematiku vadných usnesení valné hromady a následné možnosti jejich napadení oprávněnými osobami. K tomuto srovnání přispěly nejen české, ale rovněž zahraniční publikace,²²⁵ které poskytly základní informace, jež jsou podstatné pro následující srovnání dané problematiky.

---

²²⁵HÜFFER, UWE: *Aktiengesetz*. 4. Auflage, München: C. H. Beck, 1999; EISENHARDT, ULRICH: *Gesellschaftsrecht*. 9. Auflage, München: Verlag C. H. Beck, 2000

6.1 Rakousko

Na úvod si dovolím poznamenat několik vět z historie. Již v 18. století se v Rakousku začaly zakládat první společnosti. Proto bylo nezbytné vznik a jiné okolnosti, jež se týkají společností právně upravit. V roce 1787 nabyt účinnost dvorský dekret, v němž byl poprvé upraven způsob, jakým se vydávají akcie.

Významným právním předpisem byl bezpochyby Všeobecný obchodní zákoník z roku 1863,²²⁶ v němž byly upraveny vztahy, jež vznikají při obchodování, a rovněž zde byl zakotven subjekt těchto vztahů, tedy obchodník. Tento termín převládal v právní úpravě až do roku 2006. Od roku 1939 platil na území Rakouska německý obchodní zákoník (Handelsgesetzbuch, známý rovněž pod zkratkou „HGB“), tento zákon se však vztahoval pouze na obchodníky, akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným a družstva. Vzhledem k tomu, že Rakousko bylo po dlouhou dobu odkázáno na německý zákon, neboť stále nemělo svoji vlastní právní úpravu, bylo nutné vypracovat nový právní předpis. Toho se Rakousko dočkalo až v 21. století a od 1. ledna 2007 platí v Rakousku nový zákon, kterým je Zákoník o podniku.²²⁷ Tímto zákonem byl nahrazen zastaralý výraz obchodník, novým pojmem podnikatel, po vzoru českého Obchodního zákoníku. Dle § 1 UGB je podnikem každá trvale zřízená organizační jednotka se samostatnou hospodářskou činností, bez ohledu na to, zda je zřízena za účelem zisku či nikoli.

V Rakousku, stejně jako v České republice, je valná hromada („*Hauptversammlung*“) společností s ručením omezeným nejvyšším orgánem společnosti. Co se týče rozsahu její působnosti či vymezení osob, které jsou oprávněny ke svolání valné hromady, i zde nalezneme shodu s naší právní úpravou. Problematika, jež se týká neplatnosti usnesení valné hromady společnosti s ručením omezeným, je v mnohém shodná s českou právní úpravou. Rakouská právní úprava nečiní rozdíly mezi usnesením nicotným a napadnutelným.²²⁸ Je-li přijaté usnesení zatíženo nějakou vadou, lze ho

²²⁶ zákon č. 1/1863 ř. z.

²²⁷ zákon č. 120/2005 BGBl I, Unternehmensgesetzbuch

²²⁸ RADA, I., Neplatnost a nicotnost usnesení (nejen) valné hromady (II). *Právní rádce*. 2009, č. 2, s. 5

napadnout žalobou na napadnutelnost, kterou je možné podat ve lhůtě jednoho měsíce od okamžiku, kdy společník obdržel kopii daného usnesení. Ačkoli v platné právní úpravě nenalezneme ustanovení, jež se týkají nicotnosti, rakouský Nejvyšší soudní dvůr jejich existenci nevyklučuje. O nicotné usnesení se bude jednat tehdy, pokud valná hromada společnosti s ručením omezeným nebyla svolána nebo jej svolala neoprávněná osoba, vzniká zde důvod pro nicotnost. Rovněž o nicotné usnesení půjde tehdy, nebylo-li přijato orgánem společnosti.²²⁹ Nicotná i neúčinná usnesení lze napadnout taktéž obecnou určovací žalobou podle § 228 občanského soudního řádu.²³⁰

Rakouská a rovněž také německá, akciová společnost je založena na dualistickém organizačním modelu. Na základě dualistického modelu jsou funkce ve společnosti rozděleny mezi představenstvo a dozorčí radu. Rovněž je zde orgán, kterým je valná hromada. Valné hromadě je přiznáno postavení vrcholného orgánu společnosti, v jehož působnosti náleží rozhodovat o otázkách, jež mají základní význam pro celou společnost.²³¹ Valná hromada rozhoduje pouze o těch záležitostech, pokud tak určí zákon nebo stanovy společnosti. Okolnosti, jež se týkají působnosti či způsobu svolání valné hromady akciové společnosti, jsou v mnohém podobné s naší právní úpravou. Odlišnosti lze spatřovat ve způsobu hlasování, neboť valná hromada je usnášeníschopná bez ohledu na výši účasti, tedy i tehdy, je-li přítomen pouze jeden z akcionářů. Problematika, která se týká vadných usnesení, je velmi rozsáhlá. Ve spojitosti s usnesením valné hromady a jeho neplatností, nalezneme v rakouském akciovém zákoně ustanovení, jež se týkají nejen napadnutelnosti („*Anfechtbarkeit*“) a nicotnosti („*Nichtigkeit*“) usnesení, ale rovněž jeho neúčinnosti („*Unwirksamkeit*“).²³²

Ustanovení, jež se týkají napadnutelných usnesení, nalezneme v prvním oddílu sedmé části akciového zákona. Žalobou lze napadnout usnesení, jsou-li

---

²²⁹ viz např. rozhodnutí rakouského Nejvyššího soudního dvora ze dne 28. 1. 1999, sp. zn. 6 Ob 290/98k

²³⁰ RGBI. Č. 113/1895. Zivilprozessordnung

²³¹ ČERNÁ, S. *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. díl. Praha : ASPI, 2006, s. 218 a násl.

²³² RADA, I., Neplatnost a nicotnost usnesení (nejen) valné hromady (II). *Právní rádce*. 2009, č. 2, s. 4

v rozporu se zákonem či stanovami²³³ a směřuje proti společnosti. Tuto žalobu lze podat pouze do jednoho měsíce ode dne, kdy bylo rozhodnutí přijato.²³⁴

Nicotným usnesením valné hromady je vyhrazen oddíl druhý sedmé části akciového zákona. Důvodem nicotnosti jsou zejména vady, ke kterým došlo při svolávání valné hromady.²³⁵ Nicotná jsou rovněž usnesení, která odporují dobrým mravům.²³⁶ Je-li usnesení valné hromady nicotné dle ustanovení § 199 odst. 1 č. 1, 3 a 4, je nutný k jeho zhojení pravomocný zápis do obchodního rejstříku. Dále musí uplynout tříletá lhůta ode dne, kdy byl zápis proveden.²³⁷ Existují-li důvody nicotnosti, jsou aktivně legitimované osoby oprávněny podat žalobu. Aktivní legitimace je přiznána akcionáři, představenstvu anebo jednotlivým členům představenstva či dozorčí rady společnosti.

I. Rada²³⁸ přirovnává napadnutelná usnesení k našim relativně neplatným právním úkonům, neboť se jedná o vadná usnesení, která však vznikla platně. Oproti tomu nicotnost usnesení se podobá naší neplatnosti absolutní. Bude-li podaná žaloba úspěšná, usnesení bude prohlášeno za nicotné. Dále ve svém článku uvádí, že v případě, kdy je usnesení zatíženo vadami, jež vyvolávají jeho nicotnost, nelze jej napadnout žalobou na napadnutelnost. Jedná-li se o neúčinné usnesení, jehož neúčinnost je konečná, nedochází ke zhojení vad, ale lze jej napadnout dle § 228 občanského soudního řádu²³⁹ pouze obecnou určovací žalobou. U nicotných usnesení, která se nezapisují do obchodního rejstříku a neúčinných usnesení, dochází podle charakteru vad ke zhojení. Ovšem lhůta, ve které ke zhojení dochází, stanovena není.²⁴⁰

---

²³³ § 195 odst. 1 č. 1, öAktG

²³⁴ § 197 odst. 2 öAktG

²³⁵ § 199 odst. 1 č. 1, öAktG

²³⁶ § 199 odst. 1 č. 4, öAktG

²³⁷ § 200 odst. 2 öAktG

²³⁸ RADA, I., Neplatnost a nicotnost usnesení (nejen) valné hromady (II). *Právní rádce*, 2009, č. 2, s. 4

²³⁹ pozn. Během zpracování diplomové práce byl § 228 (RGI. Č. 113/1895. Zivilprozessordnung) zrušen.

²³⁹ RADA, I., Neplatnost a nicotnost usnesení (nejen) valné hromady (II). *Právní rádce*, 2009, č. 2, s. 5

²⁴⁰ tamtéž

6.2 Německo

Právní úprava německého práva z hlediska akciové společnosti („*Aktiengesellschaft*“) a společnosti s ručením omezeným („*Gesellschaft mit beschränkter Haftung*“), je v mnohém totožná s právní úpravou Rakouska. Nemalý podíl na tom má jistě skutečnost, že právní řády těchto dvou států se v mnoha směrech prolínají.

Obecná ustanovení, jež se týkají valné hromady, jakožto nejvyššího orgánu společnosti, jsou ve většině totožná s úpravou České republiky či Rakouska. I zde je akciová společnost založena na dualistickém organizačním modelu. Určité odlišnosti lze spatřit opět až v souvislosti s problematikou neplatnosti usnesení valné hromady. Má-li osoba pochybnosti ohledně platnosti usnesení, lze takovému usnesení odporovat žalobou. V rámci akciové společnosti má každý akcionář právo na to, aby valná hromada přijímala usnesení, která jsou v souladu s právními předpisy a společenskou smlouvou nebo stanovami společnosti.²⁴¹ Ne vždy je ale přijaté usnesení v souladu s výše zmíněnými předpisy, v důsledku čehož dochází k jeho nicotnosti. Nicotností usnesení valné hromady se zabývá akciový zákon ve své sedmé části. V § 241 a násl. AktG²⁴² jsou vymezeny případy a předpoklady, za kterých může být usnesení nicotné.

*„Nicotnost usnesení nastává ze zákona s účinky podobnými naší absolutní neplatnosti.“*²⁴³

Je-li usnesení valné hromady nicotné, nelze jej zhojit, vyjma případů, kdy bylo usnesení zapsáno do obchodního rejstříku a uplynula zákonem stanovená lhůta.²⁴⁴

Německý akciový zákon umožňuje akcionáři vznést žalobu na určení neplatnosti anebo odpůrčí žalobu. Odporovací žalobu jsou oprávněni podat akcionáři, kteří byli na jednání valné hromady přítomni, dále jej mohou podat

²⁴¹ viz rozsudek Spolkového soudního dvora II ZR 287/63 ze dne 25. 2. 1965

²⁴² BGBl. I S. 1089, Aktiengesetz

²⁴³ ELIÁŠ, K. K právní povaze usnesení valné hromady. *Právní rozhledy*, 1999, č. 12, s. 624 a násl.

²⁴⁴ tamtéž

rovněž ti, kteří se valné hromady nezúčastnili, neboť jim účast byla odepřena, anebo tehdy, pokud valná hromada nebyla řádně svolána. Právo podat odporovací žalobu je přiznáno také představenstvu společnosti či jednotlivým členům představenstva a dále též dozorčí radě. Jedním z důvodů pro podání odporovací žaloby, která směřuje proti společnosti, je rozpor usnesení se zákonem nebo stanovami společnosti, popřípadě neoprávněný výkon hlasovacího práva.²⁴⁵ Žalobu je možné podat ve lhůtě jednoho měsíce ode dne přijetí napadeného usnesení. Soud rozhoduje rozsudkem, a pokud rozhodl o neplatnosti usnesení, stává se pravomocný rozsudek závazný pro všechny akcionáře. Závazný je rovněž vůči členům představenstva a dozorčí radě.

V souvislosti s neplatností usnesení valné hromady společnosti s ručením omezeným může kdokoli, kdo prokáže právní zájem, podat žalobu na určení. V mnoha případech je namísto určovací žaloby podávána žaloba o neplatnost. Proces ve spojitosti s řízením o neplatnost se řídí pravidly, jež se týkají odpůřčí žaloby.²⁴⁶ K podání žaloby o neplatnost usnesení jsou oprávněni společníci, jednatelé společnosti a členové dozorčí rady. Lhůta pro podání žaloby o neplatnost usnesení však není právní úpravou stanovena a společnost ji nemůže stanovit ani ve své společenské smlouvě. Jedná-li se o usnesení, kterým byly poškozeny veřejné zájmy nebo zájmy třetí strany, dochází automaticky po uplynutí tříměsíční lhůty ke zhojení vad. Ačkoli platná právní úprava přiznává právní účinky pravomocného rozhodnutí soudu vůči všem společníkům a členům orgánům společnosti, kteří byli účastníky řízení. Obecně je rozhodnutí soudu závazné pro každého.²⁴⁷

Shrneme-li výše uvedené, dojdeme k závěru, že právní úprava v Rakousku a Německu, jež se týká problematiky neplatnosti usnesení valné hromady, je v mnohém shodná i s právní úpravou České republiky. V tamní úpravě lze z hlediska neplatnosti usnesení spatřit odlišnosti mezi společnostmi s ručením

---

²⁴⁵ § 243 odst. 1 a 2 AktG

²⁴⁶ viz LUTTER, M., HOMELLHOFF, P. *GmbH Gesetz. Kommentar*. Köln: Dr. Otto Smidt, 1995, s. 588 a násl.

²⁴⁷ DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 351

omezeným a akciovou společností. Podle mého názoru je tato rozdílnost způsobena tím, že každá ze společností je upravena v samostatném právním předpise. České platné právo shodně přiznává oprávněným osobám napadnout přijaté usnesení, které je zatíženo vadami. Návrh, který je podán, směřuje rovněž proti společnosti, které je přiznána pasivní legitimace. Rozdílnost lze naopak spatřit v délce lhůt, neboť ve většině případů je lhůta, ve které může oprávněná osoba podat žalobu, pouze jednoměsíční, zatímco v českém platném právu je stanovena minimální lhůta 3 měsíce. Další odlišnost nalezneme v souvislosti s rozlišením vadných usnesení na napadnutelná, nicotná a neúčinná, zatímco v české právní úpravě, rozlišujeme pouze usnesení neplatná a nicotná.

Na závěr tohoto srovnání bych si dovolila podotknout, že se jedná o složitou problematiku, neboť některé záležitosti, jež mají vztah k dané problematice, nejsou v právním předpise upraveny. K lepšímu posouzení z hlediska zahraničních názorů a úvah je zapotřebí znát také právní praxi, kde lze nalézt mnoho odlišných závěrů a názorů, které se této problematice týkají.

7 ZÁVĚR

Předmětem diplomové práce bylo zpracovat problematiku, jež je spojena nejen s vyslovením neplatnosti usnesení valné hromady, ale také s právní povahou usnesení. Při zpracování této práce jsem nabyla toho dojmu, že je velice problematické se v mnoha ustanovení obchodního zákoníku správně orientovat, neboť zde nalézáme nejen nejasnosti či dokonce nesrozumitelnosti, ale v důsledku mnohačetných novelizací se stal právní předpis chaotický a nepřehledný. Tento problém se však netýká pouze obchodního zákoníku, ale i jiných právních předpisů. Na druhou stranu se jedná o právní předpisy, které jsou účinné již mnoho let, a za tuto dobu se již stihla vytvořit dostatečně obsáhlá judikatura, která některé nejasnosti objasňuje.

Zajímavou částí diplomové práce je řízení o neplatnost usnesení valné hromady. Procesní stránka dané problematiky je dle mého názoru dostatečně propracovaná. V obchodním zákoníku nalezneme nejen ustanovení, jež se týkají aktivní legitimace k podání návrhu, ale také lhůty, ve kterých je možné návrh podat. Rovněž zde nalezneme důvody, na základě kterých může být návrh podán a pokud se některý z důvodů prokáže v následném soudním řízení, soud vysloví neplatnost napadeného usnesení. Dále zde nalezneme případy, za kterých naopak soud neplatnost napadeného usnesení nevysloví. Co se týče samotného soudního procesu, tak ten je v občanském soudním řádu dle mého názoru také dostatečně upraven. Myslím si, že úprava procesní stránky je dostačující a přehledná, neboť je vymezena pouze ve dvou právních předpisech, a to obchodním zákoníku a občanském soudním řádu. Nepovažuji za šťastné, že zákon o obchodních korporacích z hlediska dovolání se neplatnosti usnesení valné hromady, odkazuje na úpravu v novém občanském zákoníku, konkrétně na ustanovení o neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku. Podlé mého názoru by tato úprava měla nadále zůstat v obchodním zákoníku. Rovněž bych si dovolila zmínit, že v souvislosti s rekodifikací soukromého práva byly koncem roku 2012 dokončeny hlavní doprovodné zákony, mezi kterými je mj. občanský soudní řád.²⁴⁸ Po vzoru Rakouska a Německa bude civilní proces rozdělen do dvou samostatných

---

²⁴⁸ zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů

právních předpisů. Nesporná řízení budou nově obsažena v zákoně o zvláštních řízeních soudních a obecná ustanovení nalezneme v současném občanském soudním řádu. Toto naopak považuji za přijatelné řešení, neboť současné členění zjm. paragrafu 200 o. s. ř. je nepřehledné.

Jak již bylo zmíněno, dne 1. ledna 2014 nabude účinnosti zákon o obchodních korporacích.²⁴⁹ V tomto novém zákoně nalezneme pouze úpravu právních poměrů obchodních společností a družstev. Obecné instituty, např. jednání podnikatele, název, sídlo apod. budou nově zařazeny v občanském zákoníku.²⁵⁰ Přijetím těchto dvou zákonů dojde k mnoha změnám. Zejména co se týče občanského zákoníku, jakožto základního kodexu soukromého práva, dojde ke změnám některých ustanovení. Jiné části zákona naopak nabudou zcela nových rozměrů. Nová právní úprava nově řadí usnesení valné hromady a rovněž i jiná rozhodnutí orgánů společností mezi právní jednání, čímž došlo k vyřešení otázky právní povahy usnesení. Tato nová právní úprava rovněž vyřešila otázku ohledně neplatnosti usnesení valné hromady a to tak, že neplatnost usnesení valné hromady bude relativní.

Ačkoli tedy nová právní úprava objasní mnoho otázek, na něž doposud neexistovaly jednoznačné odpovědi, dle mého názoru bude koneckonců záležet především na soudní praxi a na tom, jaký k ní zaujme postoj.

Podle mého názoru rekodifikace soukromého práva byla nezbytná, neboť se tím právní řád distancuje od minulosti, jež je spjata s komunistickým režimem. Rovněž pozitivní stránku shledávám v tom, že český právní řád se přiblíží právním řádům evropských zemí, převážně pak Německa, Rakouska a Švýcarska, neboť právními řády těchto států byli tvůrci nových právních předpisů inspirováni.

Vzhledem k tomu, že nabytí účinnosti občanského zákoníku se blíží, je tato skutečnost v poslední době velmi diskutovaným tématem. Mnoho právníků,

---

²⁴⁹ zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích). In. Sbíрка zákonů. 22. 3.2012

²⁵⁰ zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In. Sbíрка zákonů. 22. 3. 2012

notářů a právních expertů je toho názoru, že by měla být účinnost odložena alespoň o jeden rok, neboť se jedná o rozsáhlé změny, na které je potřeba více času. S tímto tvrzením nemohu více než souhlasit, neboť opravdu od přijetí takto rozsáhlé nové právní úpravy do okamžiku nabytí účinnosti byla stanovena nepřiměřeně krátká lhůta. Na druhou stranu však bylo vynaloženo již mnoho úsilí na přípravě nových zákonů a novelizací stávajících právních předpisů tak, aby korespondovaly nejen s občanským zákoníkem, jakožto základním právním předpisem soukromého práva, ale také se zákonem o obchodních korporacích. S oddálením účinnosti by tato vykonaná práce vzala nepochybně za své.

Rovněž bych chtěla podotknout, že značný problém z počátku způsobí nedostatek judikatury na nová ustanovení. Bude trvat několik let, než se vytvoří patřičná judikatura, která objasní nesrovnalosti v právní úpravě.

Nechejme se překvapit, jakými dalšími směry v souvislosti s rekodifikací budou zákonodárci postupovat, zda zůstane u pouhých novelizací stávajících právních předpisů či budou vypracovány právní předpisy nové, jež budou přehlednější a srozumitelnější.

8 RESUME

The aim of this dissertation is to describe the problem of general meeting resolution's invalidity. It point out a few different legal opinions concerning the legal propositions of general meeting. Also, the diseration mentioned a new law modification in connection to recodification of private law.

The first part of the dissertation focus on general meeting as a body is in a company of capital type. As the highest body of the company, the general meeting is authorized to make decisions about basic questions regarding an existence of a company.

The diseration also discussed the process of calling a general meeting, where the emphasis was placed at the invitation to a general meeting. Then it focused on a process of holding the general meeting, especially a possibility of taking part in the general meeting session, and also on an execution of voting right of shareholders or associates. The number of votes they carry depends on their ownership interest in the company. Next, the dissertation discussed the ability of general meeting to accept a resolution on its session since the resolutions have influence on the company operation.

Subsequently, the focus was devoted to legal nature of general meeting's resolution because there is no clear and definite opinion about it. First, it was necessary to define what members of two distinct groups have in common. Then opinions of each group were dicussed including their arguments. Despite the fact a practice of a court concluded that the resolution of general meeting is not a legal act, the answer to this question is still not exhausted.

The next chapter considered formal and material defects which can cause invalidity or even triviality of general meeting's resolution. However, it

was first necessary to define what necessities the general meeting have to demonstrate. Then the triviality and invalidity of resolution was discussed.

The following part was devoted to invalidity of general meeting's resolution from a procedural point of view. It includes process of pronouncing resolution invalidity since submitting proposal to pronounce resolution's invalidity is one of tools for companies or shareholders to be able to protect their rights and obligations. The company is also protected especially from so called bullying suits. This institute also provides protection to interests of third-party persons who acted in a good faith.

In this part not only conditions under which it is possible to call for pronouncing invalidity of resolution, but also period for submitting the proposal were discussed. Its fulfilment is important prerequisite for success in the issue. Also, this part discussed active and passive legitimization in connection to submitting proposal to pronounce resolution's invalidity. Conditions, under which a court does not pronounce invalidity even though all legal conditions were fulfilled, were also mentioned. In connection to invalid resolution of general meeting, the associates and shareholders have a possibility to claim compensation or some kind of satisfaction, which was also discussed in this dissertation. The end of this chapter was devoted to a new legal modification.

The next part was devoted to the legislation of this topic in Germany and Austria. It was impossible not to notice that legal codes of these two states are the same in many aspects. It is possible to see similarities to our legal code as well.

The final part of the dissertation was focused on future since the recodification of private law will bring not only changes to our legal code but also completely new provisions.

9 SEZNAM POUŽITÝCH PRAMENŮ

V souladu s čl. VI „*Požadavky na zpracování práce*“ odst. 5 vyhlášky děkana FPR č. 30 D/2012, o bakalářských a diplomových pracích ve znění vyhlášky č. 34D/2012 (úplné znění) ze dne 31. srpna 2012, nelze do vlastního textu práce započíst strany se seznamem použitých pramenu. Z tohoto důvodu bude seznam použitých pramenů vložen za samostatný text práce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

KNIŽNÍ LITERATURA – česká a zahraniční

- BARTOŠÍKOVÁ, M., ŠTENGLOVÁ, I. *Společnost s ručením omezeným*, 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2006, ISBN 90-7179-441-4.
- ČERNÁ, S. *Obchodní právo. Akciová společnost*. 3. díl. Praha : ASPI, 2006, ISBN 80-7357-164-1.
- DĚDIČ, J. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář*. Praha : Prospektrum, 1997, ISBN 80-7175-059-X.
- DĚDIČ, J. *Obchodní zákoník: komentář*. 2. díl. 1. vydání. Praha : POLYGON, 2002, ISBN 80-727-3071-1.
- DEDIČ, J., KŘÍŽ, R., ŠTENGLOVÁ, I. *Akciové společnosti*. 4. přepracované vydání. Praha : C. H. Beck, 2001, ISBN 807179-494-5.
- DĚDIČ, J., ČECH, P., KŘÍŽ, R., ŠTENGLOVÁ, I. *Akciové společnosti*. 6. přepracované vydání. Praha : C. H. Beck, 2007, ISBN 978-807-1795-872.
- DĚDIČ, J., ŠTENGLOVÁ, I., KŘÍŽ, R., ČECH, P. *Akciové společnosti*. 7. přepracované vydání. Praha : C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7400-404-9.
- DRÁPAL, L., BUREŠ, J. a kol. *Občanský soudní řád. Komentář*. 1. díl. (§ 1 až 200za) 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, ISBN 978-80-7400-107-9.
- DVOŘÁK, T. *Valná hromada s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, ISBN 978-80-7357-710-0.
- DVOŘÁK, T. *Akciová společnost a Evropská společnost*. 2. vydání. Praha : ASPI, 2009, ISBN 978-80-7357-430-7.
- ELIÁŠ, K. *Společnost s ručením omezeným*. Praha : Prospektrum, 1997, ISBN 80-7175-047-6.
- ELIÁŠ, K., BARTOŠÍKOVÁ, M., POKORNÁ, J. a kol. *Kurs obchodního práva: Právnícké osoby jako podnikatelé*. 5. vydání. Praha : C. H. Beck, 2005, ISBN 80-7179-391-4.
- HOLEJŠOVSKÝ, J. *Valné hromady společností s ručením omezeným*, Praha : C. H. Beck, 2011, ISBN 978-80-7400-391-2.
- KNAPPOVÁ, M., ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J. a kol. *Občanské právo hmotné I*. 4. aktualizované a doplněné vydání. Praha : ASPI, 2005, ISBN 80-7357-127-7.
- MERITUM. *Obchodní právo. Výkladová řada*. 2. vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, ISBN 978-80-7357-577-9.
- PELIKÁNOVÁ, I. *Komentář k obchodnímu zákoníku*. 2. díl. Praha : Linde Praha, 1995, ISBN 80-85647-52-4.
- PELIKÁNOVÁ, I. *Komentář k obchodnímu zákoníku*. 3. díl. Praha : Linde Praha, 1997, ISBN 80-7201-083-2.

- ŠEVČÍK, D. *Společnost s ručením omezeným*. Praha : Prospektrum, 2001, ISBN 80-7175-099-9.
- ŠTENGLOVÁ, I., PLÍVA, S., TOMSA, M. a kol. *Obchodní zákoník*. Komentář. 6. vydání. Praha : C. H. Beck, 2001, ISBN 80-7179-516-X.
- ŠTENGLOVÁ, I., PLÍVA, S., TOMSA, M. a kol. *Obchodní zákoník*. Komentář. 13. vydání. Praha : C. H. Beck, 2010, ISBN 978-80-7400-354-7.
- ŠVESTKA, J., JEHLIČKA, O. a kol. *Občanský zákoník*. Komentář. 10. vydání. Praha : C. H. Beck, 2006; ISBN 80-7179-485-4.
- VÍTEK, J. *Neplatnost usnesení valné hromady s. r. o.*. Praha : Wolters Kluwer ČR, a. s., 2010, ISBN 9978-80-7357-543-4.
- WINTEROVÁ, A. a kol. *Civilní právo procesní*. 6. aktualizované vydání, doplněné o předpisy evropského práva. Praha : Linde, 2011, ISBN 9978-80-7201-842-0.
- HÜFFER, UWE. *Aktiengesetz*. 4. auflage. München: C. H. Beck, 1999, ISBN 3-406-45164-0.
- ROTH, GÜNTER H. *Handels- und Gesellschaftsrecht: das Recht des kaufmännischen Unternehmens*. 6. auflage. München: Verlag Franz Vahlen GmbH, 2001, ISBN 3-8006-2661-6.
- EISENHARDT, ULRICH: *Gesellschaftsrecht*. 9. auflage. München: Verlag C. H. Beck, 2000, ISBN 3-406-46435-1.
- LUTTER, M., HOMELLHOFF, P. *GmbH Gesetz. Kommentar*. Köln : Dr. Otto Smidt, 1995, ISBN 3-504-32477-5.

ČASOPISECKÁ LITERATURA

- ČECH, P. Ještě k neplatnosti a nicotnosti valné hromady. *Právní rádce*, 2009, č. 4, ISSN 1210-4817.
- DĚDIČ, J. K právní povaze usnesení valné hromady v rekodifikaci soukromého práva. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 11, ISSN 1213-5313.
- DVOŘÁK, T. O usnesení valné hromady společnosti s ručením omezeným. *Právní fórum*, 2011, č. 10, ISSN 1244-7966.
- ELIÁŠ, K. K právní povaze usnesení valné hromady. *Právní rozhledy*, 1999, č. 12, ISSN 1210-6410.
- ELIÁŠ, K. Neplatnost usnesení valné hromady spol. s r. o. v novelizované úpravě obchodního zákoníku. *Ad Notam*, 1996, č. 5, ISSN 1211-0558.
- ELIÁŠ, K. Otázka formy při tvorbě vůle společnosti s ručením omezeným jejím nejvyšším orgánem. *Ad Notam*, 1997, č. 1, ISSN 1211-0558.
- HOLEJŠOVSKÝ, J. Rozhodnutí mimo valnou hromadu, *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 6, ISSN 1213-5313.
- KAPITÁN, Z., LIFKA, J. Ještě jedno zamyšlení nad povahou usnesení valné hromady. *Právník*, 2000, č. 5, ISSN 0231-6625.

- MATĚJKOVÁ, A. Používání jednotlivých typů notářských zápisů, zejména s přihlédnutím ke změnám od 1. 7. 2009. *Ad Notam*, 2011, č. 3, ISSN 1211-0558.
- POKORNÁ, J. Několik úvah k právní povaze usnesení valné hromady. *Právní rozhledy*, 1999, č. 12, ISSN 1210-6410.
- RADA, I. Neplatnost a nicotnost usnesení (nejen) valné hromady (II). *Právní rádce*, 2009, č. 2, ISSN 1210-4817.
- RADA, I. Neplatnost a nicotnost usnesení (nejen) valné hromady. *Právní rádce*, 2009, č. 1, ISSN 1210-4817.
- SALAČOVÁ, M. Právní následky vadného usnesení valné hromady akciové společnosti. *Právní rozhledy*, 1996, č. 12, ISSN 1210-6410.
- ŠTENGLOVÁ, I., DĚDIČ, J. Je usnesení valné hromady právním úkonem? *Právní rozhledy*, 1999, č. 5, ISSN 1210-6410.
- *Právní rozhledy*, 1997, č. 8, s. 429 a násl., ISSN 1210-6410.
- *Soudní judikatura*, 1997, č. 8, s. 189 a násl., ISSN 1211-8362.
- *Soudní judikatura*, 1998, č. 8, s. 182 a násl., ISSN 1211-8362.
- *Soudní rozhledy*, 2006, č. 2, s. 67 a násl., ISSN 1211-4405.

JUDIKATURA

Nejvyšší soud

- rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 16. 6. 1996, sp. Zn. 2 Odon 25/96
- rozsudek Nejvyššího soudu ČR, ze dne 30. 4. 1997, sp. zn. 1 Odon 2/97
- rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. 1 Odon 88/97
- rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 17. 6. 2003, sp. zn. 29 Odo 882/2002
- rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 7. 2003, sp. zn. 22 Cdo 180/2003
- rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 5. 8. 2003, sp. zn. 29 Odo 1013/2002
- rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 3. 2008, sp. zn. 29 Cdo 2710/2007
- rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 8. 2008, sp. zn. 5 Tdo 488/2008
- rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 8. 10. 2008, sp. zn. 29 Odo 1639/ 2006
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 9. 5. 2000, sp. zn. 32 Cdo 4/2000
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 5. 2000, sp. zn. 32 Cdo 524, 525/2000
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 5. 2001, sp. zn. 29 Cdo 2337/2000
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 8. 2001, sp. zn. 29 Odo 71/2001
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 9. 2001, sp. zn. 29 Odo 88/2001
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 9. 2001, sp. zn. 29 Odo 37/2001
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 1. 8. 2002, sp. zn. 29 Odo 11/2002
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 6. 2003, sp. zn. 29 Odo 393/2003
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 29 Odo 445/2004

- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 29 Odo 530/2004
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 4. 2005, sp. zn. 29 Odo 701/2004
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 6. 2005, sp. zn. 29 Odo 442/2004
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 11. 12. 2007, sp. zn. 29 Odo 524/2006
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 1. 2008, sp. zn. 29 Odo 1429/2006
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 9. 2008, sp. zn. 29 Cdo 2968/2008
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 11. 2008, sp. zn. 29 Cdo 3646/2008
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 26. 11. 2008, sp. zn. 29 Odo 333/2007
- usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 6. 2009, sp. zn. 29 Cdo 4354/2008

Vrchní soud

- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 2. 1998, sp. zn. 7 Cmo 253/98
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 3. 2009, sp. zn. 7 Cmo 428/2008
- usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 8. 2010, sp. zn. 7 Cmo 336/2009

Zahraniční judikatura

- rozsudek Spolkového soudního dvora II ZR 287/63 ze dne 25. 2. 1965

PRÁVNÍ PŘEDPISY

- zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a družstvech
- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů

INTERNETOVÉ ZDROJE

- Právní informační systém ASPI
- Právní informační systém Beck-online

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

zkratky

NotŘ	- zákon č. 358/1992 Sb., o notářích jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů
NOZ	- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
NZOK	- zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a družstvech
o. s. ř.	- zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
ObchZ	- zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
OZ	- zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
AktG	- německý akciový zákon (Aktiengesetz)
BGB	- Bürgerliches Gesetzbuch
HGB	- Handelsgesetzbuch
öAktG	- rakouský akciový zákon z 31. 3. 1965 (Aktiengesetz)
UGB	- Unternehmensgesetzbuch
apod.	- a podobně
atd.	- a tak dále
atp.	- a tak podobně
mj.	- mimo jiné
násl.	- následující
odst.	- odstavec
písm.	- písmeno
popř.	- popřípadě
resp.	- respektive
tj.	- to jest
zjm.	- zejména